

ՐԱՏԵԻԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VIII, No. 51, December 25, 1926

Ճիւղ 8, Նո. 51, Դեկտեմբեր 25, 1926

ՐԱՏԵԻԻՄԱ

Պու հաժթանըն Բանհիւմաը Ֆիլատէլ-
ֆիանըն Հայ Աւետարանական քիլիսէսի (Զօ-
պանը Վեր. Ա. Յ. Յարութիւնեան) թարաֆըն-
տան գարիյունա իհտա էտիլիը:

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ԾՆՈՒՆԴ ՏՕՆՈՒՆԸՆ ՄԱՆԱՍԸ

Պու կիւն պիւթիւն Քրիստիան տիւնեաաը
Քրիստոսըն վէլատէթի միւնասէպէթիլէ մէս-
րուր օլուպ պիւրի պիւրէրինի հէտիլէլէրլէ թէպ
րիք էթմէքտէ տիրլէր: Քրիստոսըն վէլատէթի
տիւնեա իշիւն պէօյիւք պիւր պէրէքէթ իտի. լա-
քին անըն մանա վէ գըյմէթի սալթ անա նազա-
րէն զիքր օլուան միւնիլգէվի վազըալարտա տէ-
յիլ տիր: Քրիստոսըն միւնիլգէվի տօղուշու ա-
նըն հայաթըն իլահի գըլմազ, անճազ անըն ի-
լահի հայաթը անըն տօղուշընը միւնիլգէվի գը-
լար:

Քրիստոսըն տօղուշը էսրարէնկիլ պիւր վա-
զըա տըր, անըն հազգընտա պահս վէ միւնատէ-
լէ էթմէքլէ օլ էսրար իւզէրինտէն փէրտէյի
գալտըրամայըզ: Հէր առէմին տօղուշը էսրար
իլէ մուհաթ տըր: Լաքին օլ էսրարըն քէշֆի
ֆէրտին հայաթը իլէ միւնքին տիր: Պիւր էֆլա-
թունըն, պիւր Պիթօֆէնին, պիւր Միքայէլ Անճէ-
լօնըն, պիւր Լինգընըն բուհը վէ իճրաաթը մու-

հիթ եա թէվէրրիւսլէ թէֆսիր օլունամազ: Օլ
հայաթլար մուհիթլէրինտէն պէօյիւք տիրլէր:

Քրիստոսըն հայաթը պիւթիւն պէշէրիյէ-
թին հայաթը արասընտա եէքթա տուրուր վէ օլ
հայաթըն մէնպարընը անլամազ իսթէր իսէք իւք
էվվէլ օլ հայաթը անլամալըլը վէ օլ զէման
մանասընը պիւր ազ անլամազա գատիր օլուր ըզ:

Պազըլար Քրիստոսըն հայաթընը անլամազ
իշիւն անըն կէնճլիյինի վէ օթուզ սիննինէ կիր-
մէզտէն էվվէլ եաշատըլը հայաթը վէ էօյրէն-
տիյի տէրսլէրի պիւմէք իսթէրլէր: Օլ հայաթըն
ազամէթինի կէօրմէք իշիւն պու շէյլէրի պիւ-
մէմիզ էլգէմ տէյիլ տիր: Յիսուսըն 3 սէնէլիք
հայաթընտան պազը շէօլէլէր պիլգէ աքս էյլէմիշ
օլարազ, օնլարը միւթալաա էթմէքլէ անըն
թապիւթընը վէ օլ հայաթըն մէնպարընը կէօ-
րէ պիւրի իզ:

Լաքին Յիսուսըն էօմրիւնիւ միւթալաա է-
տէրքէն առէմլէրին իւք տիգգաթընը ճէլպ էյ-
լէյէն՝ անըն միւնիլգէլէրի տիր: Հաթթա ինճիլ
մուհարրիլէրինին եազտըգլարընը տիգգաթ-
լէ օգուտուղումուգտա, անլէրին տախի նազար
ը տիգգաթընը էն զիյատէ ճէլպ էաէն Անըն միւ-
նիլգէլէրի օլմուշ օլտըլընը կէօրիւր իզ: Լաքին
օլ հայաթըն աալ ազամէթի օլ աճայիւզ վազըա-
լարըն արգասընտա կիլգէնմիշ տուրան մանէվի
հայաթ տըր:

Մէնէլա. Տէնիզ տալալարընը թէսքին էթ-
մէքտէ շակիրտլէր ֆուրթունանըն սաքին օլ-
մասընա պազտըլար, Յիսուս Ալլահա օլան ի-
մանը թէէքիտ էյլէտի: Քէնտինէ չօլ քէօթիւ-
միւ կէթիւրէնլէր անըն եիւրիւմէսինի կէօրմէք
իսթէտիլէր, Յիսուս անըն կիւնահլարընըն աֆվ

օլունմասընը իւր շէյ սայտը :

Անըն թէրճէմէ ի հալինի եազանլար չօզճա անըն իճրա էյլէտիյի միւճիղէլէրի թարիֆ է- տիյօրլար, լաքին Յիսուսըն հայաթընը տիւն- եայա պու գատար ճալիպ գըլան գուլվէթ օլ միւճիղէլէրին արգասընտա տուրան ախլազի վէ իլահի հայաթ տըր : Տին ի Իսլամ Յիսուսը միւ- ճիղէ իճրա էտէն պիր փէյլամպէր սայտըղը ի- չիւն անը իհմալ էյլէտի : Քրիսթիան տիւնեա Յիսուսըն իլահի հայաթընը վէ վէրտիյի խէլաս միւժտէսինի կէօրէրէք անըն ալազլարը էօնիւ- չէ տիւչիւպ անա սէճտէ էյլէտիլէր :

Քրիստոսըն հայաթընը պու ճիհէթտէն միւ թալէա էտէրսէք կէօրէճէյիղ քի օ Ալլահ թարա- ֆընտան պիղէ վէրիւմիչ էն պէօյիւք հէտիյէ տիր, վէ պու հայաթըն մէնպար անճագ Ալլահ օլապիլիր : Պու նօգթա ի նազարտան Յիսուսըն պիր թէմսիլի՝ պիր միւճիղէսինտէն տէրին պիր վազըա տըր, պիր քէլամը՝ էօլիւ տիրիլթմէ- սինտէն միւէսսիր պիր գուլվէթ տիր : Մէսէլա, «եէյէճէք վէ կիյէճէք իչիւն էնտիչէ էթմէյինիղ Փէտէրիմիղ պու շէյլէրէ միւճթաճ օլտըղընըղը պիլիր», քէլամընտա տիւնեայա պիւսպիւթիւն եէնի պիր Ալլահ իզհար էյլէտի : Ղուկ. 15 պա- պըն թէմսիլէրինտէ Ալլահ ատէմլէրէ նազարէն եէնի պիր ալազատա թարիֆ էտիւմիչ տիր : Պաղ թէմսիլէրինտէ ատէմլիք Ալլահ իլէ օր- թազըղա հաթթա Ալլահըն իչլէրինէ վարիս վէ սահիպ օլմագ տէրէճէսինէ եիւքսէլմիչ տիր : Պիր սօֆրա պաշընտա էհվէն պիր գարըյա կիւ- նահ աֆվըղը վէրէրէք պէչէրիյէթի ախլազի չիրքեապտան գուրթարըպ՝ անլէրին օմուզուճա պասան վիճտան եիւքիւնտէն անլէրի խէլաս էթ- միչ տիր : Պիր փարշա էքմէք վէ շարապ թէմ- սիլի իլէ կիւնահլար իչիւն տէօքիւլէն Փիտիյէ գանը հէր Փէրտէ էպէտի գըլմէթ վէրմիչ տիր :

Շու հալտա Յիսուս ատէմէ անլայըպ սէ- վէպիլէճէյի Ալլահը վէրմէքլէ, վէ ատէմէ Ալլա հա եազըլան ատէմլիյի կէօսթէրմէքլէ, վէ պու ինսանի Ալլահա իլահի ինսանը պարըլաըըըպ գալըըլտըրմանըն եօլընը կէօսթէրմէքլէ Օ՝ Ալլա հըն ճինս ի պէչէրէ վէրտիյի էն պէօյիւք աթիյէ օլմուչ տըր : Պու աթիյէ նէ Մարիամտան, նէ Յովսէփտէն տիր, նէ Եհնուտիլիքտէն նէ Եու- նանիլիքտէն տիր, նէ թէնտէն, նէ գանտան տըր, Օ Ալլահըն պիէմալ աթիյէսի տիր. պու հայաթըն իւք վէ սօնու Ալլահտան տըր : Լաքին Ալլահըն պու աթիյէյի թէտարիք էթմէք սըր-

ընա կիրիւմէք պիղիմ իչիւմիղ տէյիլ տիր :

Աթիյէ պիղիմ տիր, վէ օ Ալլահ աթիյէսի տիր : Ալլահըն վասֆա կէլմէպ պու ինսայէթ վէ աթիյէսի իչիւն անա համա օլտուն :

Շնորհաւոր Մնուկը եւ Յայտուութիւն :

Յ. Գ. Գ.

ՎԵՐ. Ա. ՊՈՒԼԿՈՒՐՃԵԱՆ

Տիթրօյթտա էլիմէ պիր Հայրեմիք կէչտի. իչինտէ Վեր. Ա. Պուլկուրճեանըն վէֆաթը իս- պլերինի օգուտուղումտա միւթէհայյիր օլտըմ : Տահա իքի հաթթա մուզատտէմ Պօթօնա զի- յարէթիմ միւնասէպէթիլէ Քէյմպրիճտէ իս- նէսինէ կիտիպ քէնտի իլէ պիր սաաթտան զիյա- տէ կէօրիւլմիւչ իտիւմ : թթօօպիլ գաղաաընտան ալազը ինճինմիչ իտի իսէ տէ, բահաթ իտի : Քիլիսէլէրիմիղին ահվալը վէ միւսթագպէլի հազընտա գօնուչտուգ : Աւետարանչական իչ հազընտա կիւզէլ Փիթրէր վէրտի : Քէնտինին Փէրահ վէ իսօ միւսահէպէսինտէն հէմ մահղուգ հէմ միւսթէֆիտ օլտըմ :

Պատ. Պուլկուրճեանը իւք տէֆա օլարադ 1870տէ եանի 56 սէնէ էվլէլ Մարաշ իւմ ի իլա- հի մէքթէպիլնտէ թանըտըմ : Վէ ալնի սընֆա տաիլիլ օլտըղըմըղտան վէ քէնտի իլէ սինտաշ վէ սընֆըն էն քիւչիւք ազալարը օլտըղըմըղ- տան մուարէֆէմիղ իսօ վէ սամիմի իտի : Իւչ սէնէ պիրլիքտէ ալնի սընֆաա բէֆագաթ էյլէ- տիւք : Մէքթէպին վէ սընֆըմըղըն բուհանի մու- հիթինտէն իքիմիղ տէ միւսթէֆիտ օլտըղ : Սընֆտաշարըմըղտան (օն պէչտէն զիյատէ ի- տի) անճագ Վեր. Ա. Տէվրիհան (Փասաոտինա- տա), Վեր. Յ. Գուլմուրուեան (Պիթիյաստա), վէ Վեր. Գ. Գասարճեան (Հալէպտէ) պէրհայաթ օլուպ, պազիլէր, — Փրօֆ. Լեոնեան, Վեր. Գուրտագճեան, Վեր. Ա. Եազուպեան վէ սաիլ լէր քէնտի բահաթլարընա կիրմիլլէր տիր :

Իւչ սէնէ Մարաշ մէքթէպիլնտէ տէվամ էթ տիքտէն սօնրա պիրիպիրիմիղտէն ալըըլտըգ : Լաքին տօսթլուղումուգ թա պու վազթա գա- տար տէվամ էյլէմիչ տիր : Սօն միւլազաթըմըղ- տա Պատ. Պուլկուրճուեան Բահնիւմայը փէք թագտիր էթաիյինի պէյանլէ բահաթ օլունճա Պօթօնտաքի տօսթլար ալաաընտա անըն իչիւն չալըլաճաղընը զիքը վէ հէր միւլէրիլէ բաղմէն անը տէվամ էթմէյէ պիղի թէչվիղ էյլէտի :

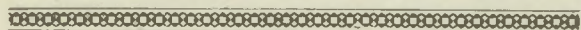
Պատ. Պուլկուրճեան Մարաշ իւմ ի իլահի-

սինի պիթիրտիքտէն սօնրա պիր միւտտէթ Կիւլիկիա քիւլիսէլէրինտէ իշլէյիպ, սօնրա Ամէրի-գայա կէլէրէք 1887տէ Եէյլ իւմ ի իւահի մէքթէ պինտէն մէզոուն օլտու: Վէ վաթանա ալտէթ էտիպ պիր միւպէշէր մազամընտա Կիւլիկիա քիւլիսէլէրի արասընտա իշլէտի: Սօն տէֆա Ամէրիգայա կէլէլի պու տիյարտա ֆուրսաթ պուլ տուզմա վազ էտէրէք վէ կիւզէլ էօյիւտ վէ նա-սիհաթլարըյա ճէմաաթլարըմըզա խըտմէթ էյ-լէմիշ տիր:

Պատ. Պուլիուրմեան խալիս իմանը վէ միւթէալլէմ ֆիքրի իլէ քիւլիսէլէրիմիզէ կիւզէլ խըտմէթլէր իֆա էյլէմիշ տիր վէ պիր գաշ սէնէ տիր ֆաալ իշտէն չէքիւմիշ իտի իսէ տէ չէն վէ ֆէրիհ գալպինտէն գայնայան քէլամլարը իլէ տաիմա էթրաֆընտա պուլուռնանլարը թէշնի վէ թէսէլի էյլէմիշ տիր:

Պու տօսթուռուզըն տա պիզտէն այըլմասը ֆիքրիմիզէ շու մուհիմ սիւալը կէթիրիյօր, Բապլըն իշի իշիւն վազֆ օլուռնուշ իրատէթլէ սէնէլէրմէ հազըրըզ կէօմիւշ օլան բուհանի իշ-ճիլէր պիրէր պիրէր քէնտի ըահաթլարընա կի-տիյօրլար, պուռնլարըն հէրինի թուլթաճազ օլան վէ Ալլահըն իշինէ թազտիս վէ թախսիս օլուռ-մուշ օլան կէնմ վէ տինմ վազըլարըմըզ նէրէ՞տէ տիրլէր: Միւլէթիմիզ վէ քիւլիսէլէրիմիզ ճիտտի միւրշիտլէրէ նէ՞ գատար միւհթաճ տըր: Իմտի պաղըն սահպինէ ըէճա էտէլիմ քի քէնտի պա-ղը իշիւն իշճիլէր հազըր էյլէսին:

Յ. Գ. Գ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՊԻՉՏԻ ԵԱՇԱՅԱՆ ԱԼԼԱՀ

Ահա ը Աթիզ իտարէսինտէ, Ալլահ պիզտէն խարիճտէ հաշայան Ալլահ իտի: Անըն առէմլէր իլէ տօղրուտան ալազասը հօզ իտի, Օ հազլա-շըլմազ նուրտա սաքին օլուր իտի, Անըն տա-ղընա հազլաշանլար աթէշլէ թէլէֆ օլուրլար ի-տի: Արատա պիր, զըսսա պիր միւտտէթ ի-շիւն, պաղը խուսուսի առէմլէրէ դահիր օլսա ի-տի, անը կէօրէյլէր էօլիւմ գօրգուսը իլէ մուզ-թարիպ օլուրլար իտի:

«Ծնունդը» պիզէ պախշ էտէն իլահի մասու մըն, Յիսուսըն, ալազլարը պու գէմինին թօփ-

րաղընա գատէմզէն օլտուղը անտէ, պիզտէն խարիճտէ օլան Ալլահ «էմմանուէլ» օլտու: «Պիզիմ իլէ օլան Ալլահ» օլտու: Ծնունդըն իլահ մը պու տըր: Ալլահ, քէնտինին ալի վէ հազլա-շըլմազ մէքեանընտան աշաղը էնմիշ, առէմի արամաղա վէ պուլմաղա կէլմիշ տիր: Առէմի հէման օլտուղու հէրտէ վէ աշվալտա, պուլմա-ղա վէ անըն իլէ օլմաղա, անըն իլէ տօղրուտան միւլազաթա կէլմիշ տիր, «Ալլահ առէմ իլէ օլ-մուշ» տըր: «Պիզիմ իլէ օլան Ալլահ»:

Արթըզ առէմին քէնտի թարաֆընա աիտ օ-լան միւնասիպէթսիզ վէ լիյազաթսըզ աշվալ վէ մէվզիինի հիսապա ալարազ, մէյուս օլմա-սընա հիշ պիր սէպէպ հօզ: Քիմ օլուր իսէ օլ-սուռ, նէ օլուր իսէ օլսուռ, ֆազիր, մալուլ, միւլէտտէր, ճահիլ, կիւնահքեար, ֆարզ էթ-մէզ, Ալլահ, քէնտինի արամաղա վէ պուլմաղա-րազի օլմուշ տըր: Փատիշահ օլ տէրէճէ էյի օլ-մուշ տըր քի թէպասսընըն գուլիպէսինէ կէլ-միշ, վէ անըն իլէ տօսթանէ միւլազաթտա պու-լուռնույօր: Պու մէնզարէ հուզըրընտա տըր քի մէլաիքէ պիլէ հայրէթէ զարգ օլմուշ տըրլար:

Ծնունդ, «Ալլահ պիզիմ իլէ», «Ալլահ սէ-նին իլէ» տէմէք տիր: Սանա հէր շէյտէ մուա-վէնէթ էթմէք, իհթիյաճաթընը տօլտուրմազ, քէտէրլէրինի թաշըմազ, հարալարընը սար-մազ, կէօզ հաշլարընը սիլմէք, միւլէքիլաթընը հալլ էթմէք, կիւնահլարընը ըէֆ էթմէք, ֆիք-րինի թէնվիր էթմէք, ճանընա սէլամէթ վէր-մէք, վէ հէր առմտա սէնի իրշատ էթմէք իս-թէյօր, Ալլահ սէնտէն պիր շէյ ալմաղա կէլմէ-միշ տիր: Սանա հէր շէյինի վէլմէյէ կէլմիշ տիր, վէ ունուլթմա քի Օ սէնի սէվէն փէտէր տիր:

Նէ՞ կիւզէլ միւթտէ տիր պու «Ալլահ պէնիմ իլէ»: Թէպտիլ ի Սուրէթ Տաղընտա մը՞ սըն, Ալլահ սէնին իլէ, Գեթսեմանի տէրէսինտէ մի՞ սին, Ալլահ սէնին իլէ, գալպին ֆէրահ օլուպ թէրէննիւմ մի՞ էտիյօր սըն, Ալլահ սէնին իլէ, էլէմ վէ քէտէր պուլուլթլարը արասընտա տիզ իւզէրինէ մի՞ կէլմիշ սին, Ալլահ սէնին իլէ, տիւլմէնլէրին գարշըսընտա սանա աշըլմըզ դա-նի պիր սօֆրատա մը՞ սըն Ալլահ սէնին իլէ, «Ին ճիր աղաճը ֆիլիզլէնմէմիշ, ասմա մէյվէ վէր-մէմիշ, գէյթուռտան մահսուլ կէլմէմիշ, թար-լալար հէյէճէք վէրմէմիշ, աղըլտան գօյուռ, ա-խըրտան սըղըր էքսիլմիշ» հալտէ մի՞ սին, Ալ-լահ սէնին իլէ, էրմէնիսթանը հարաքէթ ի արզ

էնգազլարը իւզէրինտէ, վէ եաժրուլարընը տա զայս քէթիւն պիր պայգուլ հալինի մի՞ քէսպ քէթիւն սին. օ հալտէ տէ Ալլահ սէնին իլէ, «Սուլարտան կէշտիլինտէ պէն սէնին իլէ օլաճաղըմ», «Էօլիւմ կէօլիկէսի տէրէսինտէ կէշսէմ տէ Սէն պէնիւմ իլէ օլաճաղսըն»: Կիւնահ, չէյթան, նէֆս, շիւպէլէր, սանահ հիւճիւմ էյլէտիքլէրինտէ Ալլահ սէնին իլէ:

Ծնորհաւոր Ծնունդ, ճէսարէթլէն, կէօզ եաշլարընը սիլ, կէօզիւնիւ աչ վէ պապ, իշթէ Ալլահ սէնին իլէ տիր:

Լաքին պու կիւնիւն Ծնունդ հէտիյէսի, պուստան տա եիւքսէք տիր, սիզէ վէրէճէք միւթտէմ տահա պէօյիւք տիր, «Ալլահ պիզտէ»: Պիզտէն խարիճտէ վէ ուզազտա եաշլայան Ալլահ, Ահտը Աթիգ միւթտէսի տիր: Պիզիւմ իլէ օլան Ալլահ, պու իլք Ծնունդ սապահընըն աթիյէսի տիր, լաքին տահա զիյատէ համտ ու աշնալար օլսուն քի պու կիւնիւն Ալլահը պիզտէ եաշլայան Ալլահ տիր: Պիզիւմ իլէ օլմաղը թէէմին գըլմըլ օլան Ալլահ, իսին Ուլլահ Յիսուս շահիրտլէրինտէն ալըլաճաղը սըրատա անլէրէ տէտի «Սիզի եէթիւմ պրազմամ, սիզէ կէլիւրիւմ»: «Սիզին իլէ օլմաղը միւթտէն գըլտըմ, ազ սօնրա սիզտէ օլմաղը տա միւթտէն գըլաճաղըմ», «Զիրա եանընդտա թէմէքքիւն էտէր վէ տէրու նինիզտէ օլաճաղ տըր», Յիսուս ճէսէտտէ իլէն շահիրտլէրինին եանընտա իտի, տէրունլէրինտէ տէյիլ իտի: Լաքին արզու էտիյօր քի անլէրին տէրունլէրինտէ եաշամաղա պաշլասըն վէ տէյօր «Ազ սօնրա օ տա օլաճաղ տըր, անը տա միւթտէն գըլաճաղըմ», վէ համտ օլսուն քի օ տա օլսու, Յիսուս էօլիւպ տէֆն էտիլտիքտէն սօնրա գըլամ վէ ուրուճ էյլէտի: Պիստէկոստէ կիւնիւնտէ թէքրար աշաղը կէլտի վէ շայիւրտլէրին տէրունլէրինէ կիրիպ օրատա եաշամաղա պաշլատը, «Քրիստոսը թէն հասէպի իլէ թանըտըգ իսէ տէ, շիմտի արթըգ թանըմալըգ» Քըրիստոս արթըգ գըլամ էթմիշ իլահի վէ ըուհանի վէ տիրի հուզուրը իլէ քէնտինինքիլէրտէ եաշայօր, իլք Ծնունդ իտի քի խարիճտէ օլան Ալլահը պիզիւմ իլէ օլան Ալլահ տէյու կէօսթէրտի, վէ Պիստէկոստէ իտի քի պիզիւմ իլէ օլան Ալլահը պիզտէ օլան Ալլահ հալինտէ պիզէ քէշֆ ու պէյան էյլէտի: Պու իքիսինին արասընտա ազիւմ Փարգ վար: Եանըմըտա օլան Ալլահ իլէ, տէրունլէրիզտէ օլան Ալլահ: Ամանըն եանընտա օլան չըպուզ իլէ, ասմատա օլան, ասմանըն ան

տէ պուլունտուզու չըպուզ չօգ Փարգը տըր: Եանըմտա օլան, պանահ նէ տէրէճէտէ եազըն օլսա օ պէն տէյիլ տիր, պէնտէն պաշլատը տըր: Կէօրտիւլիւմ մուալէնէթլէր խարիճտէն պանահ վէրիլէն մուալէնէթլէր տիր, պէնիւմ վէ պէնտէն գայնայան չէյլէր տէյիլ տիր: Ալլահըն պէնիւմ լէ օլմասը էլպէթտէ էյի տիր: Լաքին էկէր Ալլահ պէնտէ տէյիլ իսէ, պէն եինէ պէն պանահ գալըրըմ, տէրունլէրին Փուրթունալարը, Փէրեատարը, գըլեանլարը, եինէ պէնիւմ քի գալըլար: Ալլահ տաիսի տըլարտան, եանըմտան պանահ թէ պէսսիւմ էտէր, ճէսարէթ վէրիւր, մուալէնէթլէ եէթիւնիւր: Լաքին եինէ պէնի թաշըյան վէ պէն տէ եաշայան պէն իմ: Լաքին պիր տէֆա պէն քէնտիւմին նէ գատար աճիգ, նատան, զաիֆ, պիլէարէ օլտըլըմը հիսս էտէրսէմ, օ գէման անլայա ճաղըմ քի նէտէն պանահ պէնտէ եաշայան Ալլահ լաղըմ տըր: Պէն եալընըգ եաշայամամ: «Սէն անլէրի թաշը վէ եանընտա, սէնին իլէ օլան Ալլահ սանահ մուալէնէթ էտէճէք տիր» տէնիլտէ պու չէյ պէնի իզնա էտէմէգ: Պու գատար մուալէնէթլէ եաշամաղա մուզթէտիր հալտէ տէյիլ իմ, պէնիւմ տէրունլէրտէ եաշայան Ալլահ լաղըմ տըր: Էօյլէ պիր Ալլահ քի հէր պիր հալիմէ իշթիւրաք էտէր, պէնիւմ իլէ պէրապէր աղլայան, կիւլէն, միւզայագա չէքէն հէր հալիմի թաշըյան միւզթիւլաթըմը հալլ էտէն, խաշլարը մը թաշըյան, էօլիւմիւ գարշըլայան «Արթըգ պէն եաշամայօրում անճաղ Քրիստոս պէնտէ եաշայօր» իշթէ պու Ալլահ լաղըմ տըր պիզէ: Է՛յ սէվկիւլիւ պիրատէր վէ հէմշիւրէլէր իշթէ հէր պիրիմիզին տէ իհթիյաճը պու տըր: Սէնտէ եաշայան Ալլահ լաղըմ տըր պիզէ:

Իշթէ սիզէ Ծնունդ հէտիյէմիզ պու տըր: «Պիզտէ եաշայան Ալլահ»:

Ա. Յ. ՅԱՐՈՒԹԻԻՆԵԱՆ

ՏՈՒԱ ՀԱՅԹԱՍԸ

Վաթանտա եէնի սէնէ միւնասէպէթիլէ իլք հաֆթատա իճրա էտիլէն տուա մէճլիսլէրի նէ՛ միւպարէք խըտմէթլէր իտի: Հաֆթանըն հէր ազաճմընտա վէ նիչէ եէրլէրտէ հաթթա սապահլայըն կիւնէշ մօղմազտան, ճէմաթլար քիլիսլէրի տօլտուրուրար վէ հէրարէթլի տուալարլա ինայէթ թաիթը հուզուրունտան օլ սէնէ իչիւն պիզէ վէ պիւթիւն տիւնեայա պէրէքէթլէր թալէպ էտէր իտիք: Պու միւպարէք ա-

տէթի ղուրպէթիմիզին սէնէ պաշլարընտա իհմալ էթմէյէլիմ : Պոռ կիւն օլ պէրէքէթլէրէ էվէլքինտէն զիյատէ միւհթաճ իզ :

Ա. Թէշէֆիպը : Պիչարէ մուհաճիւրլէրին վէ միւզայագա չէքէն միլլէթտաշարըմըզըն տիւլէրի թէշէքքի իլէ վէ հաթթա Ալլահա դարըն ինֆիալ իլէ տօլու օլտըզը պիր սըրատա օլ միւզայագայար իչինտէ պիլէ Ալլահըմըզըն մուհապէթլի եիւզիւնիւ կէօրիւպ անըն վասֆա կէլմէզ իհսանլարը իչիւն Անա թէշէքքիւր արզ էթմէք, նէ՛ լաթիֆ պիր նաղմէ վէ իլահի մէզպահտա նէ խօշ պիր վէշէքէշ տիր :

Բ. Թէվպէ վէ իսթիզֆար : Իչինտէ պուլուն տուղումըզ էէնի մուհիթլէր վէ միւզայագայար սէպէպինտէն բուհլարըմըզտա նիչէ ճիհէթլէրճէ տիւլիւ էքսիք տէյիլ տիր : Բուհլարըմըզը եըզայագաճազ օլան դաթա միւրաճէաթլա անտէն մաղֆիրէթ վէ սէլամէթ ալմաղա միւհթաճ լը :

Գ. Միւզայագատա պուլունանլարըմըզըն սըզլէթի օլ գատար պէօյիւք տիր քի, անլէրի անճազ Ալլահըն մուալէնէթի իլէ թաշըյապիլիլլէր : Անլէրի ինայէթ թախթընա արզ էթմէլի իզ :

Դ. Քիլիսէլէրիմիզ տարմատաղըն օլմուշլար : Կէրէք Առաքելահան, կէրէք Աւետարանահան քիլիսէլէրիմիզ պէօյիւք պիր ինթիպահա միւհթաճ տըրլար : Պունլար իչիւն տուա էթմէլի իզ :

Ե. Բուհանի իշճիլէրէ վէ միւրշիտլէրէ օլան իհթիյաճըմըզ կիթտիքճէ տահա պէլլի պիր սուրէթտէ գահիր օլույօր : Բապալըմըզըն էմըինէ իմթիսալէն Ալլահ պաղընա իշճիլէր կէօնտէրսին տէյու տուա էթմէլի իզ :

Զ. Տիւշմէյէլէրիմիզ իչիւն տուա էթմէլի իզ : Պիզէ ղուլմ էթմիշ օլանլարըն տա թէվպէ էտիպ Ֆէնա եօլլարընտան տէօնմէլէրի վէ կէօզ եաշըլարլէ հէմ Ալլահտան հէմ հազգսըզլըզ էթտիլլէրի ինսանլարտան աֆվլըզ տիլէմէլէրի լաղըմ տըր : Պունը եափմալարը իչիւն անլէրին կէօզլէրի Քրիստոսըն Ինճիլինէ աշըլմալը տըր : Իմտի անլէրին արալարընտա իշլէյէն Քրիստոսըն իշճիլէրի Քրիստոսըն բուհու իլէ իշլէմէք կէրէք տիրլէր :

Է. Մէլէքիւթ Ուլլահըն կէլմէսի իչիւն տուա : Տիւնեանըն միլլէթլէրի, վէ պիւթիւն պէշէրիյէթ Ալլահըն փատիշահլըղընա թապի օլմատըզճա տիւնեանըն մղահարէպէտէն վէ աիո

լազի Ֆէսատտան խէլաա օլաճաղը եօզ տըր :

Իմտի Ալլահըն հուղուրունա թադտիմ էտէ ճէքնէ պէօյիւք մէսէլէլէրիմիզ վար տըր : Իմտի ճիտտէն վէ հէրարէթլէ անլէրի ինայէթ թախթը հուղուրունա արզ էյլէյէյիմ :

Յ. Գ. Գ.

ԱՊՈՒ ՊԻՆ ԷՏՀԷՄԻՆ ՐԻԻՅԱՍԸ

Ապու Պին էտհէմ պիր տէֆա շէօյլէ պիր բիւյա կէօրտիւ : Պիր կէճէ ալըն փէրթէվլէրի անըն օտասընը տօլտուրուպ անը եէնի աշըլմաղտա օլան դամպազ կիպի բուշէն գըլմադտա օլտուղու հալտէ՝ պիր մէլէք օտատա, մասա պաշընտա օթուրմուշ էլինտէ պուլունան եալտըլը պիր քիթապա եաղը եաղմադտա իտի : Ապու պունու կէօրիւնճէ աղիմ պիր մէսէրըլթ ու շատմանի հիսսիլլէ մէլէյէ ինթապէն «էֆէնտի, նէ՞ եաղըյօրսուն» տէյէ սօրտու :

Մէլէք պաշընը գալտըրարազ դայէթ ճալիպ պիր հէլալէթ վէ լաթիֆ պիր թէպէսսիւմ իլէ, «Բապալը սէվէնլէրին իսմլէրինի» տէյու ճէվապ վէրտի :

Ապու «Պէնիմ իսմիմ տէ անլէր արասընտա գայտ օլունմո՞ւշ մը տըր» տէյու սօրունճա մէլէք, «Խայր» ճէվապընը վէրտի :

Ապու պիր սանիյէ տուրուպ մահգուն օլտու իսէ տէ, տէրհալ պաշընը գալտըրըպ, ալչազ պիր փէրտէ իլէ, եինէ տէ իթմինան իլէ, «Րէճա էտէր իմ, պէնիմ իսմիմ տէ հէմնիմսլէրինի սէվէնլէրին լիսթասընա գայտ էյլէ» տէտի : Մէլէք թէքար պիր շէյլէր եաղըպ նապէտիտ օլտու :

Էրթէսի կէճէ մէլէք հէփ ույգուտա օլանլարը ույանտըրաճազ գատար փարլազ պիր նուր սաշարազ թէքար կէլտի վէ Ալլահըն պէրէքէթլէրինէ նաիլ օլմուշ քիմսէլէրին լիսթասընը կէթիրտի վէ Ապու Պին էտհէմին իսմի էն պաշտա եաղըլը իտի :

Մնունը եաղլաշմադտա տըր, հէտիյէլէր վէրէճէք վէ իլահի մուհապէթի թէղէքքիւր էտէճէք զէման տըր : Մէնէ պաշը տալի կէլիյօր պաշգա պիր ինայէթ սէնէսի տահա եաշայագազ օլտուղումուզ իչիւն չիւքրան օլաճազ պիր միւտ տէթ տիր : Սիւրիատա վէ Եունանիսթանտա, շատըրլար ալթընտա, հաթթա շատըրսըզ, աճ վէ չըպլազ, նամիզաճ վէ պի իլաճ միլլէթտաշլարըմըզը, խուսուսա Հայաստանտա էէնի վէ

հիպոթեզի պիր աֆէթտէն միւզթարիպ օլան միլէթտաշլարմըզը զիքը էտէճէք վազըթ տըր: Պու միւնասիպէթլէ Ապու Պին էտհէմին բիւյասը պիզէ նէ էյի պիր իսթար տըր. կէօ- բիւնմէզ Ալլահը սէվէր իտիյիմիզի կէօրիւնիւր պիրատէրլէրիմիզ սէվմէք իլէ իսպաթ էտէլիմ: **ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԷՇԻՇԵԱՆ**

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

ՄՈՒԱՅԻՅԵԹ

Մուաֆիյէթ (իմմիւնիթի) գանուներ հա- յաթըն սըրըլարընըն իշինտէ էն աճայըզը վէ էնմուհիմմի տիր: Պու սըրըր տըր քի ինսանլա- րըն նասըլ օլուպտա իլլէթլէրէ գարշը մուհա- ֆազա օլմասը վէ հաշայապիլմէսինի թէֆսիւր էտէր: Էյէր տիւշիւնիւր իսէք քի հէր թարաֆ- տան իլլէթ ճըրմլարը իլէ իհաթէ օլունմուշ ըզ, էյէր սահիհ իսէ քի էլիմիզտէ, էսվապըմըզտա, հէյէճէքտէ սուտա հապատա միլիօնլար իլէ միզ րօպլար վար տըր վէ պունլարըն տա պիր մի- լիօնը պիր իյնէ պաշընտա օթուրա պիլիւրլէր, հաթթա աղզըմըզտա պիլէ եիւզպիլիւրճէ միզ- րօպ պուլունուր, տէհէթլէ սօրմայա հազըր- մըզ վար տըր քի ինսան նասըլ հաշայօր, հա- շայապիլիւր:

Պիզտէն պիր թէք քիմսէ հօզ տըր քի վէրէմ հա սաիր միզրօպլարը թէնէֆֆիւս էթմէմիշ հա խօտ տէրունինէ ալմամըշ օլուն: Եինէ տէ վէ- րէմ օլան անճազ եիւզտէ պիր իքի քիմսէ տիր: Գօլէրա վազըթընտա հէր քէս այնի սուլու իշէր, այնի էվտէ սաքին օլուր, այնի հալ ու քէյֆի- յէթլէրտէ պուլունուր, լաքին պիր թազըմըզ օ- լէրայա թուլուր, պազիսի էմին գալըր, պունուն հիքմէթի նէրէտէ տիր:

Պու հիքմէթ մուաֆիյէթ գանուներ իլէ թէֆ սիր օլունուր, հանի պազը առէմլէր պազը իլ- լէթլէրէ զայր ի միւսաիտ տիրլէր: Օ իլլէթի ալ մազա իսթիտատը հօզ տըր: Պազը միլլէթլէ- րին մէտէնիյէթ իսթիտատը օլմատըզը, հա- խօտ պազը քիմսէլէրին զէնկիլիյէ պազըլարըն ֆազիլիլիյէ գապիլիյէթի օլմատըզը կիպի պիր հալ տըր:

Մուաֆիյէթ իւշ ճինս տիր:

Պիրինճի, թապիի հա խըլզի օլանը տըր քի

ինսանլարտա հա հայալանլարտա պազը ճինսլէր ֆիլան պիր իլլէթտէն մուաֆ տըրլար: Մէսէլա սիյահլար վէ գէնճիլէր սարը հիւմմա օլմազլար, անլէրէ օնու պուլաշտըրմազ միւմքին տէյիլ տիր: Քէօփէլէր վէրէմ հա գօլէրա օլմազլար: Պարէլէր տիֆթէրիա խասթալըզընա միւլթէլա տէյիլ տիրլէր: Պու իլլէթլէրին միզրօպլարընը ալսազ վէ օնլարըն գանը իշինէ շիրինկա էթ- սէք միւմքին տէյիլ, օնլար խասթա օլմազլար:

Պու պիր ճինսէ աիտ օլան խըլզի մուաֆի- յէթ տիր քի պիր տէ ֆէրտլէրէ աիտ թապիիսի վար տըր, լաքին օնու թէճրիւպէ իլէ անլամազ գօլայ տէյիլ տիր: Քիմ պիլիւր հէր պիրիմիզ նէ գատար իլլէթլէրէ գարշը էմին իզ, պէլքի վէ- րէմ, գօլէրա հա տիֆթէրիա պիզէ կէշմէզ, լա- քին սընամազա տա ճէսարէթ էտէմէյիզ: Շու վար քի գօլէրա, թիֆուս, թիֆօ, հա գըզըլ հիւմմա պիր շէհրէ կէլիւր, եիւզլէր թուլու- լուր, այնի եէրտէ պիլիւր օն պիլիւր էմին գա- լըր: Պունլար տախի այնի սէպէպ վէ հալ ու քէյֆիյէթ ալթընտա տըրլար, լաքին թապէն մուաֆ հանի իմմիւն տըրլար:

1880տէ Ֆրէմի իսմինտէ պիր Ալաման Մը- սըրա կիտիպ գօլէրա միզրօպլարընը պուլմա- զա չալըշտը: Պիր գաշ եիւզ էօլիւլէրին պազըր- սաղընտան մատտէլէր ալըպ միզրօպլարը թէօ- րէտիյօր իտի: Արգատաշը պիր Ֆրանսըզ պու թէճրիւպէլէրի հափար իքէն գօլէրատան վէ- ֆաթ էթտի: Քէնտիսի իսէ գօլէրա միզրօպլա- րընը պէսլէյիպ պիր շիշէ իշինտէ Պէրլինէ կէ- թիւրտի վէ սօզթօրլար հուզըրընտա կէօսթէրիպ իսպաթա չալըշտօր իտի: Փէթինգօֆէր իս- մինտէ իսթիյար պիր սօզթօր անը հիւմլ էտիպ վէր շու գօլէրանը եուտայըմ տէյու շիշէյի իշ- տի, վէ հիշ թէէսիր էթմէտի: Պայալ էտիլիզ կէնճ սօզթօրըն հալինի: Պիլիւն էմէլէրի պօշա կիթտի գանն էթտի: Չալալը պիլմէյօր իտի քի րասթ կէլէ ֆէթինգօֆէր գօլէրայա իմ- միւն պիրի իտի:

Իքինճիսի, ֆիսպի մուաֆիյէթ տիր քի սօն- րատան պիր հօլ իլէ վիճուտը պիր իլլէթէ գար- շը մուաֆ հախօտ էմին գըլմազ մէսէլէսի տըր: Պու պապտէ իլք թէճրիւպէլէրի Փասթէօր հափ տը: Օ վազթ գօյունլարը գըրըպ կէշիւրէն Անթ- րաքս նամ խասթալըզըն ճըրմլարընը պուլմազ իշին պիրինտէն օլ պիրինէ աշըլայօր իտի, րասթ կէլէ կէօրտիւ քի պիր տէֆա իլլէթտէն թուլուլմուշ վէ շիֆա պուլմուշ օլան գօյուն ա-

չըլամադ իլէ թէէսիր գապուլ էթմէյօր: Պու վաղաա խաթրընա կէթիրտի քի աճէպա պիր հօլ իլէ վիճուտա պու իլլէթի միւթէտիլ վէ եա վաչ եավաչ վէրէրէք ալըշտըրամազ մը իզ, եա խօտ մուաֆ գըլամազ մը իզ: Այնի վազթտա գօլէրա իչիւն տախի պէօյլէ պիր վաղայա ըասթ կէլտի: Գօլէրա միգըօպլ իլէ թավուզլարը ա- շըլար իքէն տարտա գալըպ էվվէլճէ խասթա օլմուշլարա միգըօպ վէրտի, կէօրտիւ քի հիչ միւթէէսիր օլմատըլար: Փասթէօր օ վազըթ գէնկին վէ շէօհրէթ ալմըշ պիրի տէյիլ խտի վէ պու ուֆազ վազաալար տիւնեալը էն պէօյիւք վէ էն ֆախտէլի քէշֆիյաթա գլաղուզլատըլար: Սիրում իլէ թէտավի պուրատան պաշլատը. վէ պու կիւն թէպապէթին էլինտէքի էն գուվվէթ- լի սիւհա վէ իլլէթլէրէ գարշը էն միւթէսիր մու հաֆազա պու ուսուլ տըր:

Սիրօմ թէտավիսի նէ օլտուղունու անլա- մազ իչիւն հայաթտա օլան պիր սըրըր անլա- մամըզ լաղըմ տըր: Գանըն իչինտէ պիր թաղըմ ուֆազ քիւրրէճիքլէր վար տըր քի պուշլարըն վազիֆէսի գանա կիրմիշ օլան իլլէթ միգըօպ- լարընա հիւճմ էտիպ անլէրի թէլէֆ էթմէք տիր: Վիճուտըն հանկը նօգթասընտան գանա պիր իլլէթ թօխումը կիրէր կիրմէզ, պուշլար եիւզպիւնլէր, միլիօնլար իլէ օրայա հիւճմ է- տիպ եէրլէր վէ թէլէֆ էտէրլէր: Պու մուհարէ- պէտէ իլլէթ ճըրմը գաիֆ իսէ թէլէֆ օլուպ հէ- ըարէթ, թէր վէ պէօյրէքլէր վասըթասը իլէ տըշարը աթըլըրլար. պիրազ գուվվէթլի իսէլէր պու մուհաֆըզ ապէրլէր քէնտիլէրի թէլէֆ օ- լուպ ճիրահէթ հալինտէ թօփլանըրլար: Պուն- տան մատա գանտա ախէր պիր մատտէ տախի հասըլ օլույօր քի իլլէթ ճըրմլարընըն հասըլ էթ տիյի գէհիրի զիյանսըզ հալա կէթիրիյօրլար:

Սիրօմ թէտավիսի գանըն իչինէ հէր հան- կը պիր իլլէթին ճըրմլարընը վէ գէհիրինի եա- վաչ եավաչ կիրտիրէրէք պու ապէրլէրի վէ մու հաֆըզլարը իչէ տավէթ էթմէք տիր քի գան- տա հաղըր տուրսուշլար վէ իլլէթ կէլտիյինտէ օրայը միւհէքմէճ միւտաֆաա օլունմուշ պու- լուպ՝ պիր զիյան վէրէմէսին: Տահա կէօղէլի տէ չու տըր քի պիր տէֆա պու մուհաֆըզլար կէլտիքտէն սօնրա արթըգ օրատա պէքլէյիպ գա լըյօրլար:

Փրէնկ իլլէթի գանտա վար մը եօգ մը թէճ ըիւպէսի պու, եանի օ մուհաֆըզ գուվվէթ գա- նըն իչինտէ վար մը եօգ մը թէճըիւպէսի

իւղէրինէ միւհէսսէս տիր: էյէր վար իսէ, տէմէք օ իլլէթ օրայա կիրմիշ վէ պուշլարը ույարմըշ տէմէք օլուր:

Տիֆթէրիա իչիւն եափըլան սիրօմ պու տըր: Պիր աթըն գանընա տիֆթէրիա միգըօպ- լարը շիրինկա էտիպ աթը խասթա էտիյօրլար: Անտէն աթըն գանընը ալըպ միւնասիպ վէ ին- սանը էօլտիւրմէյէճէք տէրէճէտէ թազսիմ է- տիյօրլար, վէ աթըն գանընտան եավաչ եա- վաչ ինսանա շիրինկա էտիպ պու մուհաֆըզլա- րը ույանտըրըյօրլար, եախօտ իչէ գօշույօրլար, քի իլլէթէ գարշը գօյսուն:

Գուտուզ իլլէթինէ գարշը տախի այնի մէ- թօտ գուլլանըլըյօր: Գուտուզ պիր քէօփէյին գէ հիրինի ալըպ այնի կիւնտէ 40 թափշանլարա շիրինկա էտէրլէր: Պու գէհիր գուվվէթլէշիպ գուտուրմազ իլլէթի մէյտանա կէթիրէնէ գա- տար 40 կիւն լաղըմ տըր: Իմտի հէր կիւն պիր թափշանըն գանընը ալըպ սազլարլար վէ սըրա իլէ պիր կիւնլիւք իքի կիւնլիւք իւշ կիւնլիւք վէ գայրի գէհիրլէնմիշ գանը ինսանա շիրինկա է- տէրլէր: Ինսան պու տէրէճէ իլէ գանընտա մու գավէմէթ հասըլ էտէր վէ իլլէթ իլէրիլէտիքճէ գարշըսընտա մուհաֆըզ պուլուր, պիր շէյ եափ մազ օլուր:

Պու մէթօտ իլէ շիմտիյէ գատար. չիչէք, տիֆթէրիա (գուշ պօղան) թիթանօս վէ գու- տուղուզա գարշը թէքմիլ մուաֆիյէթ էլտէ է- տիլտի, գօլէրա, թիֆօ, թիֆուս, գըզըլ հիւմ- մա վէ սարը հիւմմա իչիւն տախի գըսմէն մու- վաֆֆադիյէթ հասըլ օլտու քի վէֆիյաթըն նիս պէթի էքսիլտի:

Ինսան պիլիրիզ քի պիրազտան ճիւմլէ իլ- լէթլէր իչիւն պէօյլէճէ սիրօմ պուլունաճազ տըր վէ սօգթօրլար հէր պիր իլլէթ իչիւն լաղըմ օլան սիրօմլարը վէ շիրինկայը ալըպ պէքլէյէ- ճէքլէր: Պու էճգախանէլէր, հապլէր, սուլար, թօղլար պիրազտան նապէտիտ օլաճազ վէ ին- սանլար եա թապիի էօլիւմ իլէ եա գազա իլէ վէֆաթ էտէճէքլէր: Գօխուն վէ սաիր սօգթօր- լարըն քիւլի ճէհտլէրինէ ըաղմէն հալա վէրէմէ գարշը պիր սիրօմ եափըլամամըշ տըր: Օ տախի պուլունաճազ տըր:

Մուաֆիյէթին իւչիւնճիւ շէքլի տախի քէ- վէրքիւսի օլան տըր: Պաղը ինսանլար թէվէր- ըիւսէն ֆիլան եա ֆիլան իլլէթէ գարշը գայրի միւսաիտ եախօտ մուաֆ օլույօրլար: Եանի փէտէր վէ վալիտէսինտէ օ իլլէթ գուհուր էթ-

մէմիչ իսէ Էվլատընտա տախի վուզու պուլ-
մայօր: Պուենուն աքսիսի տախի սահիւ տիր, եա
նի վալիտէյնին միւլթէլա օլտուղու իլլէթէ էվ-
լատ տախի միւլթէլա օլույօր. վէ օնուն իշիւն
տօգթօրլար խասթանըն վալիտէյնի հագզընտա
տախի սուալլար սօրարլար:

Ինսանը խալգ էտէն իսլիգ անըն հայաթը-
նըն մուհաֆազա եօլլարընը նէ կիւզէլ տիւշիւն-
միւշ տիր:

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՍԻՅԱՍԻ ԻՆԳԻԼԱՊԱԹ

Դ.

Քրիսթիան տէօվլէթլէր Թիւրքիայա ալագ
պաստըդտան սօնրա օրթայա պիր Գալիթիւ-
լասիօն օլունու չըգարտըլար. պուենտան մագ-
սէտ շու իտի քի էճնէպի տէօվլէթլէր Թիւր-
քիատա մէսքիւն թէպալարընըն սիյասի, իգ-
թիսատի վէ հաթթա ճինայէթ տալալարընը պի
լէ քէնտի սէֆիր վէ էլլիլէրի եէտի իլէ բույէթ
էյլէյէճէլլէր իտի:

Լիւիանտօ մուհարպէսինտէն սօնրա Թիւրք
գուզվէթի ինգիրազա եիւզ թութունճա էվրօ-
փալլար տէրունի Թիւրքիատաքի Քրիսթիան
լարըն մուհաֆազա վէ միւտաֆաասընա տա
1699տա քի Գուրլօլից ահտնամէսինէ կէօրէ
պաշլատըլար, վէ Ավսթրիա իլէ փօլանտա
սաիր շէրաթիլ էլալէթէն Րօմա Գաթօլիքլէրի-
նին տինի հիւրիլէթլին տէ ահտնամէյէ բապթ
էյլէտիլէր: Զաթէն Ֆրանսա 1740տա պու մէ-
ալտա պիր մուգալէլէ իմգալաթմը իտի. պու
վագթա գատար Րուսիանըն էվրօփաճա հիչ է-
հէմմիլէթի եօգ իտի. Փագաթ 17ինճի ասրտա
Րուսիա ճարը պէօյիւք Պիտրոս՝ Իսվէճին մէշ-
հուր գրալը 12ինճի Կարալօսու փուլթալա մու
հարէպէսինտէ միւնհէղիմ էտինճէ, Րուսիա
քէսպ ի նուֆուզ էյլէյիպ՝ 1739ըն Պէլլրատ
ահտնամէսի իլէ Թիւրքիատա ալնի հուգուզու
հալիլ օլտու, վէ օն սէքիլինճի տէհրին իպթի-
տալարընտա, Սըրպիա, Գարատալ վէ Պուլ-
կարիայը գուրթարալըմ տէյու քէնտի սիյասի
մանօլրասընը չէվլիւմէք իշիւն Թիւրքիանըն
սիյասի մէսէլլէլլին տօղրուտան միւտախէլէ
էյլէյիպ, թա Պէլլին Գօնֆէրանսընա գատար
Թիւրքիւն եագասընը պրագմատը:

1878տէ Րուսլար Թիւրքլէրի պիւթիւլիւյէ

մաղլուպ էյլէյիպ Սան Սթէֆանօ ահտնամէսին
տէ սալքի հէր իսթէտիլին Թիւրքլէրէ գապուլ
էթտիրմիչ իտի իսէ տէ, Րուսլարըն Սթամպուլ
վէ շէմալը Թիւրքիայը գապթ էյլէմէսի Ավրս-
թրիայա տօղրուտան վէ Ինկիլթէրրայա տօլա-
յըտան մանի վէ էնկէլ օլաճաղընտան մէսէլէ
Պէրլին ահտնամէսինէ իհալէ օլունուպ, Գօնֆէ-
րանս Փրէնս Պիգմարզըն թահթ ը բիսսէթինտէ
1878 Յունիս 15տէ Պէրլինտէ ինկաատ էյլէտի:

Պու Գօնֆէրանսըն ազալարը գէմանըն էն
մէշհուր սիյասէթ շինասլարը իտիլէր: Ինկիլթէր
րատան Լօրտ Պիգրնսֆիլտ (Տիգրայէլի), Լօրտ
Սալգալուրի վէ Մր. Օտօ Րըսըլ. Րուսիատան
Փրէնս Գօրչազօֆ, Գօնթ Զուվալօֆ վէ Պարօն
Տապրիլ. Ալամանիատան Փրէնս Պիգմարք, Փը-
րէնս Հօհէնլօ վէ Ճէնէրալ Վօն Պիւլօ. Ավսթր-
րիատան Գօնթ Անտրասի, Գալիօլլի վէ Պարօն
Հայմիրլին. Իթալիատան Գօնթ Գօրթի վէ Գօնթ
Լօնէ վէ Թիւրքլէրտէն իսէ Գարա Թօտօրի փա-
շա, Սատուլլահ պէյ վէ Մէհմէմէտ Ալի Փաշա
նաման գէվաթ իլէ Գօնֆէրանս քիւշատ օլուն-
տու:

Պու ահտնամէ գարարընճա Պուլգարիա
Թիւրքիատան ալըլըպ պիր մուսթարիլէթ օ-
լարագ, շարգի Րուսիլի էվրօփա վէ Թիւրքիա-
նըն հիւսնիւ բիգասը իլէ պէշ օն սէնէ պիր մուս-
թախալ Փրէնս հիւմայէսինտէ գալաճագ իտի:
էվրօփանըն ասայիշտէ պագի գալմասը իշիւն
Պօսնա-Հէրսէք Ավսթրիա իտարէսինէ թապի
թութուլաճագ, (միւտտէթ թային օլունմատը)
Սըրպիա միւսթագիլ օլուպ, հուտուտլարը կէ-
նիլլէնէճէք, վէ Գարա Տաղըն հուտուտը կէնիշ-
լէնիպ տէնիլտէն պիր իսկէլէ ալաճագ վէ Եու-
նանիսթանա տա պիր թագըմ ուֆագ ատալար
իլալէ օլաճագ իտի:

Խրիմեան Հայրիկ մայէթինտէ Մինաս Զէ-
րագ օլտուղու հալտէ Պէլլին Գօնկրէսինէ կի-
տիպ էրմէնի մէսէլլէսինի Տիւլլէլ Մուազզամ
հուգուրունա աշտը: Ահտնամէսին 61ինճի մատ
տէսի սըրֆ էրմէնիլէրէ աիտ օլուպ, Թիւրքլէր,
Քրիսթիանլարա եափաճաղլարը գուլմ ու թէ-
ատտի իշիւն էվրօփա՝ խուսուսա Ինկիլթէրրա-
յա մէսուլ թութուլաճագ իտի: Ֆագաթ Ինկի-
լիլլէրին ասըլ մագսէտի պու հօլ իլէ Թիւրքիա-
նըն տախիլինէ քէօք աթըպ, քէսպ ի ճէսամէթ
էյլէմէքտէ օլան Րուսիայը կէօգէթլէմէք իտի:

Սէքիգ միլիօն միւրէպպատ միլ թօլրաղը վէ
170 միլիօն սէքէնէսի պուլունան պիր իմփէրա-

Թօրութեան աչքով վէ սընագ պիր տէնիկի օլ- մատուղնտան Սթամպօլ պօղազընը դապթ էյ- լէմէք Բուսլար իշխն շարթ ք մութլագ ատտ է- տիւմիշ վէ պու մագսէտ իշխն պիր չօզ գանլը մուհարէպէլէրէ կիրմիշ տիր: Ֆագաթ Բուս- լարըն ազ տէնիգէ կէշմէսի ինկիլիզլէրին ու- սուլունա հիշ կէլմէգ իտի: զիրա պու Փուրսաթ իլէ Բուսլար ազ տէնիգ գըլըլարընը, Սուէյիշ գանալընը, Իրան քէօրֆէզլէնի, Արապ տէնիգի վէ հաթթա Հինտիսթանըն պիլէ թէմամիյէթի միլլէիյէսիլնի թէհտիտ էյլէյէճէք իտի: Շու հալ տէ ինկիլիզ փօլթիթիգասը ալէտտէվամ Թիւր- քիւ մուհաֆադա էյլէմէք օլմուշ տըր: Վէ պու սիյասի փաթըրթըլար եիւզիւնտէն պիլգ էրմէ- նիլէր մահվ օլտուգ: Բուսլար Պաթուս, Արտա- հան վէ Գարսը դապթ էյլէտիքլէրի միսիլլու ին- կիլիզլէր տէ Գըպըրա ատասընը էլտէ էյլէյիպ եէքտիկէրլէրինի կէօզէթլէմէքտէ օլտուլար: Պու վագըրթտան իթիպարէն Սթամպօլ պիր սի- յասիյաթ մէյտանը մուհարէպէսի օլուպ տիպ- լօմաթլար վար գուվլէթլէրի իլէ չարփըշտը- լար:

1879տա Ալմանիա իլէ Ալսթրիա, Բուսիա յա գարշը պիր իթթիհատ թէշքիլ էյլէյիպ, 1882 տէ տէ իթալիայը իշէրի ալարագ իթթիֆագը միւսէլլէսի մէյտանա կէթիւտիլէր: Պիգմար- գըն սիյասիյաթը մէրքէզի էվրօփատա պիր իթ- թիֆագ ք միւսէլլէս թէշքիլի իլէ Ալմանիայը գուվլէթլէշտիւրիպ պիրթարաֆ պիր տօսթ հա- լինտէ Թիւրքիա իլէ սիյասի ալագայը գաիմ- լէշտիւրմէք վէ արատա պիր տէ Բուսիայը օի- չալայարագ անլէրի ինկիլիզլէր ալէյհինէ թէշ- վիլ էյլէմէք իտի: Ալմանիա պու եօլ իլէ Թիւր- քիայա օլ գատար թէէսիւր իշլէթտի քի, Պաղ- տատ խաթթընըն քիւշատը իլէ էվրօփա վէ Ա- սիանըն պէօյիւք պիր գըսմընը իքիյէ շագգ է- տիպ հէմ Բուսիա վէ հէմ տէ ինկիլթէրրանըն մէնաֆի ի սիյասիյէսիլնի թէհտիտէ պաշլատը: Իշթէ Պիգմարք վէ սօնրալարը տա Ալման իմ- փէրաթօրու Ուիլհելմըն խաթատը պուրատա պաշլամըշ օլտու: Միւմաիլէհիւմ Փարզ էյլէտի լէր քի ինկիլթէրրա իլէ Բուսիա միյանէսինտէ սամիմի պիր իրթիպաթըն թէշքիլի դայր ի միւմ քիւն տիր:

Հալ պու քի Բուսիանըն հալընըզ գալըպ մա լիյէճէ գաաֆիյէթի քէնտի քէնտիլնի Ֆրանսա- նըն գուճաղընա աթմայա մէճպուր էթտի: Զա- թէն պուստան պիր գաշ սէնէ էվլէլ Գրալ էտ-

ուարտ իլէ Տէլգասէ սամիմի պիր անլայըշա կէլմիշլէր իտի: Վէ հիյնի մուհարէպէտէ շարգ ճինահտա Բուսլարըն ազիմ թէէսիւրաթընը պի- լէրէք ինկիլթէրրա, Ֆրանսա վէ Բուսիա իւշի- պիր իթթիհատա կէլիպ իթիլաֆ ք միւսէլլէսի մէյտանա կէթիւտիլէր: Շու հալտէ իթթիֆագ ք միւսէլլէս վէ իթիլաֆ ք միւսէլլէս նամընտա ճէսիմ գուվլէթլէր թա էվրօփա մուհարէպէսի- նէ գատար եէքտիկէրլէրինի թէհտիտ էյլէտի- լէր:

Մուհարէպէ նէթիճէսինտէ պու ճէսիմ գուվ լէթլէր սաիլթէ սիյասիյաթա գաիլըմայըպ, ուֆագ միլլէթլէրի լաստիլ թօլիւր կիպի օյ- նաթմագտան իսէ ,անլէրի քէնտի միլլիյէթլէ- րինէ այըրըպ, թէրագըր մէյտանընտա հիւր պրագսալար իտի, սիյասի քիւրըրէ ի հալա քիւլ լիւյէն Փարզլը օլուր իտի: Զիրա տիւնեա ալ- լագի վէ հասսի գալաիտէ թէվֆիգէն հարէքէթ էտէր, Ֆէրտլէր պիր ուլուվլու րիւճհանիյէ ի- լէ թէրագընըն վասը մէյտանընտա իլէրլէյիպ տահա ալի նիշանկեահլարա տօղրու ատըմլար ալաճագլար վէ քէնտիլէրին իլգէթ ի նէֆսլէրի եիւքսլտիքճէ սաիլըրին շէրէֆինէ տօղրու պիր հիւրմէթ հիսսի փէյտա օլաճագ վէ պու թարիլէ Ֆէրտլէր վէ գալմլար միյանէսինտէ պիր սամիմիյէթ իրթիպաթը մէյտանա կէլէճէք իտի: Պէօյլէ օլսա իտի էճտատըմըր մահվ էյ- լէյէն շօլ մաիսուֆ վէ միւտհիշ մուհարէպէլէր արթըզ գուհուր էյլէմէյէճէքլէր իտի: Զիրա սէպէպ մահվ օլունճա էսէր մէյտանտան գալ- վար:

ԳԱՐԵԳԻՆ Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
(Կրէկըրի)

Նիւ Եդք

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՊԱՏ. ՆԱԶԱՐԷԹ ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ

(Գըրըզ Խան Վաիգի)

Նոյեմբեր 8 կիւնիւ Գըրըզ Խան Փրօ. ճէ- միյէթի իշխն վէ հաթթա օրանըն պիր չօզ է- հալիսի իշխն փէք միւսէլլիմ պիր կիւն օլմուշ իտի, զիրա օլ կիւն չալընան հազին չան՝ ճիւմ- լէնին սէվտիյի վէ հիւրմէթ էթտիյի վէ չօղլա- րըն գալպինտէ տէրին պիր թէէսիւր պրագմըշ օլան գաթըն էօլիւմիւնի իլան էյլէմէքտէ իտի: Մուհաճիլիյին պէլասը, Իսկէնտէրուս վէ հէ-

վալիսինի տէ՛հչէթլէ սարսան ղէհրլի սըթմա պու սէվկիւլիւ պիրատէրիմիդի տախի քէնտի փէնչէսինէ տիւշիւրմիւշ օլարագ, արա սըրա պաշ կէօսթէրմէսինտէ թէտավի վէ թէտպիրլէր իլէ մաղլուպ էտիւմիշ կիպի նազա ըր էհէմմի-յէթէ ալմայըպ, եինէ քիլիսասը վէ քէնտի խըտ մէթինէ ճանտան սարըլմըշ օլարագ չալըշմագ-սա իքէն, զալիմ խասթալըգ նիհայէթ Փարզը պիր շէքլտէ հիւճմ իլէ անը իքի կիւն իշինտէ հայաթտան մահրում, էթրաֆընտա պուլունան ճէմիյէթ վէ տօսթլարընը մէյոււ, կէրիտէ գա-լան վէ Ալլահտան մատա հիշ պիր թէսէլլի եա սըղընաճագ եէրի վէ մէնպար պուլունմայան տիլէ վէ 5 ուֆագ օղլան չօճուգլարընը տա եէ-թիմ պրազարագ, սէվտիյի վէ ուղընա հէր Ֆէ տաքեարըլգա ըագի օլտուղը Յիսուսընա գա-վուշտըրտը:

Ճէնագէ մէրասիմինտէ Հալէպտէն Վեր. Կ. Յարութիւնեան, ագրապա վէ տօսթլարը, Իս-կէնտէրունտան վաիդ Թումանեան էֆ. վէ տիկէր տօսթլար, քէզալիք Պէյլանտան վաիդ Գըրգեա-չարեան վէ քէնտինի սէվէն տօսթ վէ պիրատէր-լէր հաղըր իտիլէր: Պիննէֆա Գըրըգ Խանտան իսէ, միւսթէչար Քափիթըն Ռէյնօ հաղըթէթլէրի վէ ճիւմլէ մէմուրիյն ի քիրամ, Մալկաշ Փրօ. ապէրլէր, Լուս. քիլիսատան Քահանայ վէ մէք թէպ տնօրէնի եիւքսէք սընֆտան օլան զըղ թա-լէպէկեան իլէ պիրլիքտէ վէ էհալիտէն հէր սընֆտան օլմագ իւղրէ էրքէք վէ գատըն պէօ-յիւք պիր իղտիհամ հաղըր օլարագ, փէք սիւ-քիւնէթ վէ վազար իլէ ճէսէտի քիլիսատան մէ-զարա կէօթիւրիւլէրէք տէֆն օլունտու:

Պու զաթըն թապիաթ, խըտմէթ վէ բուհու նա տաիր եազաճագ պիր չօգ ֆէզալիլ վար իսէ տէ, անը իհմալ էտէրէք, սօն նէֆէսինի վէրէնէ գատար 4-5 սաաթ հանընտա պուլունտըղըմ էճլտէն, պու միւտտէթ զարֆընտա խասթալը-ղընըն ազիմ չապալարը արասընտա, եինէ տէ ֆիքրինի թօիլայըպ, քէնտինին սիյրէթ, հա-յաթ վէ բուհունըն խալիսէթ, ճիտտիյէթ վէ ուլվիյէթինի կէօսթէրէն վէ տէրունի հայաթ վէ գալպինին միւթէլաաթընը խարիճէ աքս էթտի-րէն սօն սէօղլէրինի զիքը էյլէմէք իսթէրիմ: Սէօյլէտիյի սըրա իլէ զիքը օլունտու:

«Գուսուրլարըմ չօգ օլմուշ, ամմա Յիսուսը չօգ սէվէրտիմ, օլ էճլտէն Յիսուս պանա աֆվ էթմիշ տիր:»

«Յիսուսը չօգ սէվէրիմ, Յիսուսը չօգ սէվէ-րիմ, Յիսուսա կիտիյօրում»:

«Պիրազտան մէլէքլէր իլէ պիրլիքտէ ալ-թուն գափուլարտան կիրէճէյիմ»:

«Աֆվ էյլէ Եա Րապպ Յիսուս սանա կէլի-յօրում»:

«Պէն պիլէրէք կիտիյօրում. պիլմէյէրէք տէյիլ»:

«Եա Րապպ պանա աֆվ էյլէ վէ գուլընը խայր իլէ թէզէքըլը էյլէ»:

Եանընտա պէքլէյէն տօսթլարտան վէ քիլի-սա ազալարընտան պիրիսի, քէնտի հագընտա սուալ էյլէտիյինտէ, «Արգատաչըմ, տօսթում վէ պիրատէրիմ սին» տէտի: Ճէմիյէթ հագըն-տա սօն տէյէճէյին նէ՞ տիր տէյու սուալ օլըն-տըղընտա:

«Յիսուսը սէվին վէ Յիսուսա խըտմէթ էյ-լէյին» տէտի:

Աիլէ վէ չօճուգլարը իշին սօն սէօղլէրի վէ էֆքեարը միւքէրրէրէն սուալ օլունտըգտա՝ պիր գաշ տէֆալար էլինի եօգարը գալտըրըպ փարմաղըյլէ Ալլահ կէօսթէրմէք իսթէտի, վէ սօն պիր տէֆասընտա ֆամիլիասընըն փէք աճը հիսսիյաթլէ եա պէնի վէ չօճուգլարընը նէրէ-տէ պրագաճագսըն սուալընա ճէվապ հալինտէ «Յիսուսա կիւվէն» տէտի:

Վէ սօն պիր քէլամը, «Պօշա գալըն, ճիւմ-լէնիլի Ալլահա ըսմարլատըգ»:

Պէօյլէճէ պու զաթ տահա կէնճ չաղընտա, 40 սիննինտէ օլարագ, քիլիսա վէ ճէմիյէթինի փէք մէյուս հալտէ ամմա Ալլահա ըսմարլա-յարագ, աիլէ վէ էվլատընը հէր ճիհէթլէ իւմիտ սիղլիք իւմմանընտա մաթէմ իշինտէ պրազըր-քէն անլէրէ Յիսուսա կիւվէնմէլէրինի թէնպիհ էտէրէք բուհունը Ալլահա թէսլիմ էյլէտի: «Նէ միւպարէք տիր Րապպտա վէֆաթ էտէն էօլիւ-լէր»:

Պագիտէ գալան տուլ ֆամիլիասընը վէ 2 սիննտէն 10 սիննինէ գատար եէթիմ գալան 5 չօճուգլարընը հէման Րապպ թէսէլլի էյլէյիպ մուհաֆագա էյլէսին:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԼՐԳԵԱՇԱՐԵԱՆ

(Գըրըգ հան միւսթէշարը Քափիթան Ռէյ-նօնըն վաիդ Տարագնեան էֆէնտինին մէնագէ խըտմէթինտէ Ֆրանսըգմա իսանընտա իրատ էթտիյի նուքըն թէրնիւմէսի տիր):

Վաիդ Տարագնեան Նազարէթ էֆէնտիյէ

սօն վէտայր իճրա էթմէք իւզրէ պու կիւն չու մէզարըն էօնիւնէ կէմէքլիյիմէ սաիգ ի վազի-
ֆէ պէնիմ իչիւն զայրի մէմուլ վէ հազին պիր
վազիֆէ տիր :

Թապէն պասիթ վէ սատէ պիրիսի, քէնտի-
սինէ թէվտի օլունան վազիֆէնին պիհազգին
իֆասը վէ քէնտի սիւրիւսիւնիւն մատտի վէ մա
նէվի ըէֆաւ վէ սաատէթլէրի իչիւն տաիմա
ճէհտ ու իգտամ իլէ վէ հէր քէսին մազհար ը
թազտիր վէ հիւրմէթի օլմուշ օլան պու զաթըն
ափանսըզ վէ անի մէվթի քէնտիսինի թանըյան
լարըն ճիւմլէսինէ տէ փէք տէրին վէ հազին պիր
թէէսիր պրազմը տըր :

Քէնտիսինի թանըտըղըմ 2 սէնէլիք պիր
միւտտէթտէն պէրու փէք սատէ վէ պասիթ օ-
լան թապիւթընըն ալթընտա մէզայա ի գալպի-
յէ վէ ատալէթչինասըզ հէսսլէրինին մէվճուտ
օլտուղընը տաիմա իտրաք էթմիշ իտիմ :

Շու մէվթ պիզի ֆազլա միւթէէսիր վէ տիլ
կիր էտէն պիր մէվթ տիր :

Գըրըգ իսան Փոթէսթանթ. ճէմաաթը
միւլէթին թէրազգի վէ թէալիսի իչիւն չալը-
շան զայյուր պիր զաթը պու կիւն զայպ էտի-
յօր. պու զաթ վազիֆէսինի պիհազգին իֆա
էթմիշ պիր իշճի կիպի պու տիւնեատա իչինի
պիթիւրմիշ, աիւրէթէ կիթմիշ տիր :

Է՛յ վաիգ էֆէնտի, սէմէրէ ի սայ ու զայ-
րէթինիզ օլան չու քիլիսա պինասընըն էօնիւն-
տէ ըուհունըզ իսթիրահաթ էթսին : ճէմաաթը
իտարէ իչիւն սիգէ խալէֆ օլաճազ օլան զաթա
չըզըլմըզ պիր եօլ վէ հիւսն ի սուրէթլէ նէշլ
ու նէմայա պաշլամըզ պիր ճէմաաթ պրազըյօր-
սընըզ : Սիզի թանըյանլարըն ճիւմլէսինէ տէ
նիւմուսնէ ի իմթիսալ օլտուսըզ : Պրազտըղընըզ
էօրնէքլէր միւտտէթ ի հայաթընըզտա կէչիւ-
տիյինիզ փաք հայաթըն թիմասը օլան թամմ
մանասըլէ պիր ատէմ էօրնէքլէրի տիր : Սիզի
սէվէն ճէմաաթընըզ սիզի տաիմա զիքը էյլէ-
յէճէք, վէ նիւմուսնէ ի իմթիսալ օլան հայաթը-
նըզը թաթպիգէ չալըշաճազ տըր : Տիւնքի կիւն
ճէսէտինիզի սէլամլամազա կէլտիյիմտէ սիզի
ատէթա ույույօր կիպի կէօրտիւմ : ճէնաս ը
Հազգըն հուզուր ը իլահիսինտէ պուլունմազ ի-
չիւն ալամ վէ մէշաղիլ ի տիւնեատվիյէյի թէրք
էթմիշ վէ պու կիւն սիզին իչիւն հազըրլանմըզ
քիւրսիւ ի սալթանաթտա պուլունույօրսընըզ
մէվթիինիզին պաիս օլտուղըն էքտար ը միւլէլէմէ
մէզիյյէթլէրինիզէ գարշը հէր քէսին փէրվէրտէ

էթտիքլէրի հիսս ի իհթիրամ՝ աիլէնիզէ պիր
թէսէլլի վէ հայաթընըզ պու տիւնեատա պրազ
տըղընըզ էվլատլարա իպրէթ օլտուսն. — էլվէ-
տա՝ աղիզ տօսթում, պիւթիւն Գըրըգ իսան է-
հալիսի նամընա սիգէ էլվէտա էտիյօրում :

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

Ճէմիյէթ ի Ագվամտա սուլհ ու սէլամէթ
րուհու զալիպ կէլտի : Պրիան, Շթրէզմէն, Ձէմ
պըրլէյն, Վանտէրվէլթ (Պէլճիզա), Իչի (Ճա-
փօն) պաշ պաշա վէրիպ պիր չօգ միւզաքէրէ-
տէն սօնրա Ալամանիա թէսլիհաթը իչիւն միւթ-
թէֆիզլէր թարաֆընտան գօնուլմուշ օլան
գօնթրօլը Դեկտ. 31տէ գալտըրմազա գարար
վէրտիլէր : Պու գօնթրօլ Ալամանիանըն իզէթի
նէֆսինէ տօգունույօր իտի : Շթրէզմէն աչըզ
ալըն իլէ Պէրլինէ ալտէթ էթտի : Այնի գէման-
տա Պրիան տաիսի մէմնուն օլտու, չիւնքի Ֆը-
րանսա իչիւն թէէմինաթ վէրիլտի : Շայէտ Ա-
լամանլարըն թէսլիհաթը իչիւն պիր չէքլա օլըր
իսէ ճէմիյէթ ի Ագվամտան թային օլունմուշ
պիր գօմօսիօն պազաճազ տըր : Իքի մէսէլէ վար-
քի հալլ օլունմամըզ տըր : Քէօնիկպուրիկ իս-
թիհքեամլարընըն երգըլմասը վէ Ալամանլարըն
հարպ մուհլմմաթը սաթմասը մէսէլէսի. պուն-
լար տաիսի տիպլամաթլար արասընտա հալլ օլա-
ճազ լազըմ կէլիլ իսէ ճէմիյէթ ի Ագվամա կէ-
թիլիլէճէք տիր :

Ամէրիգա Սէնէյթի զանն էտէլսին քի եազ-
լաշմազտա օլան Ծնունդ ըուհու իլէ թէշլիզ օ-
լարազ եէնի պիր գանուն կէչիւրտի. չէօյլէ քի
1924 Յուլիս պիրտէն էվլէլ Ամէրիգայա կիրմիշ
օլանլարըն սիթիզըն օլտուն օլմասըն գէվճ,
գէվճէ վէ էվլատլարըն գօթա ֆիլան պէքլէմէյէ-
րէք տօղրուտան Ամէրիգայա կիրէճէքլէր տիր :
Պէօյլէլիք իլէ 35,000 նուֆուզ կիրիյօր : Պու
գանուն 37 ըէյէ գարշը 41 ըէյ իլէ կէշմիշ տիր.
վէ փէք չօգտա մեւիսալիֆէթ օլմուշ տըր :

Ինկիլթէրա ազատապան ֆըրգասը եինէ ի-
քիյէ ալըլմազ թէհլիքէսինտէ տիր, պիր թա-
գըմընըն պաշընտա Լօյտ Ճօրճ տուրույօր, օլ
պիր թազըմա էսքուլթ չէքիլտիքտէն սօնրա
Լօրտ Կրէյ ըէիս օլմուշ տըր : Լօրտ Կրէյ իլէ պէ-
րապէր օլուպ չալըշան Լօրտ Գուաարէյ վար
տըր քի 250,000 տօլար օրթայա գօյմուշ տըր :
Լօյտ Ճօրճ ալէյհինէ օլան մէսէլէ ամէլէ ֆըր-
գասը իլէ պիրլէշմէք թասալվուրը տըր : 0 վա-

ղըթ հիւքիւմէթ էլինէ կէշիպ մէմլէքէթ իքիյէ թագսիմ օլաճադ տըր :

Յրանսա 10 սէնէ միւտտէթ վէ 100տէ 7 Փարիզ իւէ 1500 միլիօն Փրանդըդ պիր իսթիգ-րադ սէհմէրի չըգարմըզ վէ քեաֆֆէսի գափա-տըլմըզ տըր : Պուսնուն իւէ պաղի գըսսա միւտ-տէթլի պօրճլար վէրիլէճէք տիր : Յրանսա մէճ-լիսի 201է գարըզ 350 բէյ իւէ Րէն օրտոռսոռ թախսիսաթընը գապուլ էթմիշ տիր : Յրանսըդ-լար իթալիա հոռոռտընա օրտոռ վէ գուվլէթ հօլլամագտա տըրլար : Գօրսիգա, Նիս թարաֆ-լարընա Մարօգտան կէլէն ալայարտան հօլլա-նըլմագտա, Թուլօնտաքի պահրիյէ գուվլէթի տախի արթըրըլմագտա տըր : Մուսօլիսիինի զա վէթասը Ճուրնալօ տիթալիա իտտիա էտիյօր քի Յրանսըդլար եուկօսլավիայա փէք չօդ մու-հիմմաթ վէ ճէպիսանէ հօլլայօրլար վէ օրատա-քի թահրիքեաթա սէպէպ Յրանսըդլար տըրլար : Յրանսըդ փօլիսլէրի հոռոռտտան կէշմիշ օլան պիր իթալիան ճանիսիինի տէրտէսթ էտէր իքէն օ՝ քէնտի քէնտիինի վուրմուշ տըր : Պու վագըա հիւսնիւ թէէսիր հասըլ էթմիշ տիր :— Ճէնէրալ Վինիօ Սիւրիայա ումումի վալի թային օլուն-մուշ տըր : Սիւրիա ասըլար բէիսլէրինտէն Գա-վագը Ֆէյլէին էմրի ալթընտա պուլուսնան չէ-թէլէր էլ Գօճա տէնիլէն մահալտէ Յրանսըդ Ձէրքէզ պէօլիւքլէրի իւէ չարփըշպա ասըլար-տան 41, Ձէրքէզլէրտէն 24 քիշի թէլէֆ օլմուշ տըր : Սիւրիա զագէթալարը իւգէրինտէ սէնսուր վար տըր :

Մուսօլիսի պիր էմրնամէ իւէ ճիւմլէ պէ-քեարլարտան վէրկի ալըպ աճիգ վէ մուկիսիգ գըզլարա, գատընլարա վէ չօճուգլարա եարտըմ էթմէք իւգըէ պիր էմր չըգարմըզ իտի : Պու էմր պաշգա մէմլէքէթլէրտէ հիւսնիւ թէէսիր հա-սըլ էթմիշ տիր :— Իթալիա Արնաւուտուրուգ ահտնամէսինի Սըրպլարըն թագիգինէ բաղմէն Արնաւուտ մէճլէսի միլլիսի թաստըգ էթմիշ տիր : Իթալիա մէպուսլարընտան Սօսիալիսթ թուրաթթի պաշգա սէքիգ արգատաշարը իւէ իթալիատան ֆիրար էտիպ Գօրսիգայա եէթիշ-միշ տիրլէր : Պու զաթ Ավանթի զագէթասընըն միւլլիֆի իտի : Պիր մօթօր գայըգ իշինտէ տէ-նիգի կէշմիշ տիր : Յրանսա հոռոռտընա եա գըն Յրանսըգ չմէնտըֆէր մէմուրլարը իւգէրի-նէ իթալիան Ֆաշիսթլէր թէքրար հիւճմ էյլէ-միշլէր տիր : Մաքէնիսթլէր իթալիա հոռոռ-տընտան էօթէ սիւրմէք իսթէմէյօրլար : Նիստէ

Իթալիա գօնսօլօսը քեաթիպի Կարիվարի էօլ-տիւրիւմիւշ տիր : Ֆաշիսթլէր կիգլի եաֆթա իւէ ինթիգամ ալաճաղարընը սէօյլէյօրլար :— Իթալիա էրքեանը հարպ բէիսի Մարէշալ Պօտօկլօս Րուճանիատա պիր զիյաֆէթտէ տէ-միշ տիր քի Րուճանիա հարպ էտէր իսէ պէն ա-լանըգտա իմ : Պու սէօզ Րուսիատա վէ Սթան-պօլտա չօդ գիլ ու գալը մուճիպ օլտու :

Սէրպիանըն սապըգ պաշ վէքիլի Փասիշ 81 եաշընտա վէֆաթ էթմիշ տիր : Պէօյլէճէ սիյասի ալէմտէն պէօյիւք պիր սիմա նապէտիտ օլմուշ տըր : Փասիշ 50 սէնէ տէվամի Սէրպիա իշլէրի-նի իտարէ էյլէտի : Պու զաթ Սէրպիանըն պէյ-լիք գէմանընտան պաշլայըպ չիմտիքի ազամէ-թինէ եէթիշէնէ գատար իտարէ իշինտէ իտի : սալթ 12 տէֆա պաշ վէքիլ օլուպ ուզուլ վագթ իտարէ էյլէմիշ վէ տաիմա խարիճիյէ նազըրը եա պիր նազըր օլմուշ տըր : Պալգան իթթիհա-տընտա պէօյիւք մէտիլէլի օլտուգու կիպի 1914-տէ Ավսթրիա ըլթիմաթօմըն ալան քէնտիսի ի-տի : Ֆիուլմէ մէսէլէսինի զայէթ ազըլը իտա-րէ էյլէտի, էօյլէ պիր վաթանփէլլէր իտի քի իթալիա-Արնաւուտուրուգ ահտնամէսինի իշիտիլ իշիթմէգ, տամլա էնտիրիպ վէֆաթ էյլէտի : Պէօյիւք հարպտան սօնրա Ուիլսըն, Լօյտ Ճօրճ, Գլէմանսօ, Վէնէգէլօս իւէ սուլհ չարթլարընը թէրթիպ էյլէտի :— Սըրպլար իթալիայա գար-շը օ գատար գըզըշտըլար քի Ալամանիա իւէ պիւրլէճմէք թէհիլէքէսի վար տըր : Հաթթա Րու-սիա վէ Թիւրքիայը տախի պու իթթիֆագա ալ մագ սէօզիւ վար տըր : Պու վագաա Յրանսա իշիւն վէ ումում էվրօփա իշիւն չօդ թէհիլէքլի օլաճադ տըր, չիւնքի Ալամանիա, Ավսթրիա, եուկօսլավիա, պէլքի Մաճարիսթան վէ Թիւր-քիա Րուսիա իւէ պէրապէր պէօյիւք պիր քիւթ-լէ թէշքիլ էտէճէքլէր տիր : Տիւնեա թէքրարէն պիր թէհիլէք իշինէ աթըլաճադ տըր :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Էջմիածինէ ախտ պիր չօդ գըլմէթլի էշեա-լար 1915տէ Մօսկօվայա նազլ օլունմուշ իտի : Պունլար սօնրատան երեւանա հօլլանըլտըլար, լաքին հիւքիւմէթ իսթէյօր իտի քի պունլարը միլլի միւգախանէյէ գօյսուն, Ս. Կաթողիկոս պունու գապուլ էթմէտի վէ չիմտիյէ գատար օ էսքի էսէրլէր միւհրիլ սանտըզլար իշինտէ տու-րույօր իտիլէր : Պու տէֆա էջմիածինէ նազլ օ-

լուսնու պանքըն թանգարանընա գոնուլմուշ վէ Միւռոն Օրհնութիւն կիւնիւ էհալիյէ կէօսթէ-րիւմիւ տիր:— Ալէքսանտրօփօլտան եազըլըյօր քի օրատա էհալի ազ չօզ թէսքին օլուպ րահաթ էթմէյէ պաշլամըլ տըր: Սօգազլար թէմիզլէն-միւ վէ թամիրաթ իշի իլէրի կիթմէքտէ տիր: Ուսթալարա վէ ամէլէյէ իհթիյաճ վար տըր, քէօյլէրտէ մուվազգաթ մէսքէնլէր վէ հայվա-նաթ իշիւն ախօրլար եափըլըյօր:— Շամտա էվ-վէլճէ 13,000 հայ վար իտի: Պոնլարտան չօ-ղու Պէյրուլթա վէ սաիր եէրլէրէ նազլ էտիպ չիմտի 7000 գալմըլ տըր. վէ կիւն կիւնէ արթը-յօր: Շամտա քիրալար վէ թէյայիւշ տահա ու-ճուզ տըր վէ Հայլար իքի մահալլէտէ սաքին օլույօրլար քի էյիճէ մուհաֆազա օլուսմուշ տըր: Ազգային վարժարան վէ պիր տէ հոգա-րարճու հիյէթի վար տըր:— Մայքըլ Արլէնտէն սօնրա Միքայէլ Արապեան իսմինտէ պիր Հայ ինկիլիզէ լիսանընտա պիր գաչ թէյաթրօ վէ նազլիլէթլէր եազմըլ տըր: Ինկիլիզ դազէթալա րը մէտհիյէ իլէ սէօյլէյօրլար:— Դեկտ. 12 ազաւմընտա Նիւ Եօրզըն Գօմօտօր Հօթէլին-տէ, Հ. Բարեգործականըն իտարէսի թահթըն-տա պիր զիյաֆէթ վէրիլիպ էրմէնիսթանտա զէլզէլէտէն միւթէզարըուր օլանլար իշիւն իա-նէ ճէմ էտիւմիւ տիր: Իլք իճթիմատա իանէ \$25,000 եէթէմիւ տիր:— Վեր. Ա. Յ. Աշճեան Լօս Անկէլէսին Մասիս Բիլիսասը թարաֆըն-

տան տէվամի չօպան օլմաղա տալէթ էտիւմիւ վէ քէնտիսի տէ տալէթի գապուլ էթմիւ տիր:— Անթիճօրտանտա Ամմանտա պուլուսան էր-մէնիլէրէ րուհանի չօպանլըզ իշիւն Երուսաղէմ Փաթրիզիսանէսի թարաֆընտան Արժ. Տ. Յով-հանէս քհնյ. Նաճարեան իրսալ էտիւմիւ տիր:— Վեր. Ս. Րէճէպեան Փասատինա Ինճիլի ճէ-մաթըն տալէթինի գապուլ էթմիւ օլուպ մա աիլէ Թրօյը թէրք իլէ Փասատինայա միւթէ-վէճճիհէն հարաքէթ էյլէմիւ տիր:

Ֆիլատէլիփիանըն Հայ Աւետարանական Քի-լիսանըն (Զօպանը Վեր. Ա. Յ. Յարութիւնեան) Բահիւմայա իանէ էտէկլէրին ճէտվէլի:—

Մր. Մամաս Խաչատուրեան \$9, Մրս. Օ-սաննա Խաչատուրեան 2, Մր. Բենիամին Խա-չատուրեան 10, Մրս. Բութհ Խաչատուրեան 10, Մրս. Նէլի Խաչատուրեան 2, Վեր. Յարու-թիւնեան 5, Տիկ. Յարութիւնեան 2, Տէր Եւ Տիկին Արմենակ Մահճուպեան 15, Մր. Յակոբ Չազմազճեան 5, Մրս. Ագապի Թէլֆէեան 5, Գրիգոր Պապա 2, Մրս. Նէլի Տազէսեան 5, Միսիս Թազուհիյա Ապաճեան 5, Միսիս Եղի-սաբէթ Սարրաֆ 4, Մր. Ուէլշ 5, Մր. Եր-ուանդ Խանկանեան 2, Պազը տօսթլարտան պի-րէր տոլար 11, պիր տօսթտան 25, ճէման 124 տոլար:

1926 ՐԱՀՆԻԻՄԱՍԸՆԸՆ ՖԻՀՐԻՍԹԻ

Ա.

Անլայամայօրը 4, Ատանատան Մէքթուպ 59, 296, Ատէմ Ալլահա Միւսիքան 58, Աթիմ-վազըլարը 75, Ազգային Լոգարնօ 83, Ալլահ Նէրէտէ 99, Ալամանիս ճէ Եափտը 123, Աճէ-միսթան 153, Ալլահա Պրազ 164, Ամէրիգատա Հայ Եկեղեցի 179, Այնթապ Հարպը 200, 359, 375, Ամէրիգալըար Նէ վէրիյօր 234, Ամէրի-գա Քիլիսէլէրի Իսթաթիսթիգի 243, Աթըզ 299, Ավփ էտէլիմ 372, Ալլահըն Իսթէտիյի Ին-թիպահ 387, Ամէրիգան Սիթիզըն Օլաճազլարա 438, Աքրահամ Ադա Մէմլէֆէթտէ 438, Աթիմա Սգուլ ալ Րիլիմըն 442, Ա. Ա. Միւսթիւն 450, Աքրահամ Էֆ. Սարաֆեան 490, Ազգային Մի-ուսթիւն 498, Ամէրիգա վէ Էվրօփա 501, Ամէ-րիգատա Միւսթալլէմ Կէնկլէրիմիզ 530, Ալլահ վէ Հայաթըն Էսրարը 547, Ամէրիգանըն Սէրվէ-

թի 570, Ամէրիգանըն Տէրսլէրի 648, Ամէրիլիֆ Էօմրիւմտէն 665, 682, Ատէմ Բիստապըն Վէր տիյի Գըյմէթ 677, Ամէրիգատա օլան Վաթան-տաշլարա 702, Աթիմատա Էրմէնիլէր 715, 731, Ամէրիգատա Հայ Աւետարանականլարըն Միւս-թազլէլի 385, 401, 417, 433, 449, Ապու Պին էտիւմ 809:

Գ.

Գարըսընըն Մէքթուպը 53, Գանգրիթ վէ Իսթիմալը 55, Գըրըզ Խանը Զիյաթէթ 103, Գըյմէթ Միյարը 116, Գալիֆօրնիանըն Շէհրլէրի 135, 278, Գըշ Միւսահէպէսի 149, Գարանլըզ-տա Կէլէն Յիսուս 181, Գանուլար 182, Գօգօ-նիս Մէքթէպի 186, Գըյմէթիմ Գուվլէթի 212, Գուպա 233, Գանսըզ Գըթալլար 264, Գու-րու վէ Եաշ Տավաթը 290, Գըֆըն Տուսթը 307, Գըմըն Սէն 322, Գըրըզ Խանտան 331, Գըմըն

Սենս Ներէտէսին 337, Գուլվէթ 342, Գայսէր Տուրունտա 379, Գալիֆօրնիատա Հայ Աւետ-Միութիւն 394, Գաթօլիք Գօնկրէսի 435, Գա-նստան ինքիգամ 484, Գըզլաթըմըզըն Ֆիզիզի Թէրագգըսը 504, 520, Գըզլաթստա ինքիլի Իշ 522, Գափալը Բուհլար, Աշըզ Բուհլար 581, Գատընլարըն ինքիգամը 613, Գանատայա Հին րէթ 618, Գօնսիլիսին Նուրգը 655, Գըլմէթ վէ Ֆիյաթ 661, Գումար Օյնամագ 664, Գապուլ Օլունան Հէտիյէ 679, 698, Գըալիչա Մարի 704, Գատընլար վէ Պիզ 776:

Դ.

Դարուն Բարի Սամարացին 307:

Ե.

Եէնի Սէնէ Թէպրիֆի 1, Եէհուտիլէր վէ Յիսուս 19, Եէնի Գարալարըմըզ 20, Եէհուտի Բապալիլէր վէ Յիսուս 69, Եէնէ Թօնսիլլէր 100, Եէթիմլէրին Տինի Թալիմի 145, Եաշ մը Գու-րու մը 147, Եըլտըզլարտա Էվօլիսիօն 161, Եա-լընըզ Սէն Տէլիսին 196, Եիւֆլէրտէն Եօզարը 259, Եդիա Մարգարէ 403, Եէնի Այնթապ 419, 513, Եօլ Պու մը Տըր 514, Եագ Միւսահէպէսի 518, Եէնի Իտէալըմըզ 530, Եավրուլարը Գայըր մագ 534, 551, Եիւֆսէֆ Իտէալ 595, Երումնդ Օտեան 686, Եէնի Պիր Գիթապ 735, Եէլօ Սքօն Փարզը 747, 762, Եէնի Պրիթանիա 782:

Զ.

Զախարօֆ 187, Զատկի Խոհերս:

Է.

Էօլէնլէր Իչիւն Շաշուրզ 42, Էննէպի Տի-յարտա Նազմէ 67, 84, Էրմէնի Մուհարրիրլէր 133, Էսֆի վէ Եէնի Բուսիա 214, Էսֆիսեան վէր-Յովհաննէս 230, Էրմէնի Մէսէլէսի վէ Իսլամ 241, Էյի Կէօրիւշիլիւիւֆ 260, Էրմէնի Տավասը 265, Էօմը Եօլմուլուղու 275, Էօլմէմէզլիֆ 499, Էօնիւմիւզէ Գօնուլան Եարըշ 516, Էվտէն Գա-չանլար 713, 729, Էրմէնիսթան Զէլզէլէսի 720, Էտիսըն 765:

Թ.

Թիւրքիատա Եէնի Գանունամէ 66, Թէսլի-հաթ 154, Թիւրք Ղազէթալարընտան 169, Թա-թիլ ի Էշղալ Մէսէլէսի 305, Թապիաթըն Սէսի 373, Թիւրք Ղազէթալարընտան 380, Թօփրագ 474, Թէնրիպէտէն Գուրթուլմագ Իչիւն 518, Թէպշիր ի Պէշարէթ վէ Փարա 545, Թաթիլ-տէն Սօնրա 547, Թէնրիպէտէն Էյի Սէօզլէր 612, 750, Թօնսիլլէրի Զըզարմալը Մը 684, Թարիզ Օլան Գըիստոս 695, Թօնսիլ Մէսէլէսի 700,

Թէնրիպէ 741, Թէշէֆֆիւր 743, Թիւրքիա 782, Թէմամ Ատէմ 792:

Ժ.

Ժուինէլին Նուրգը 314:

Ի.

Իքագ Գագ Եաղը 11, Իսթիլափլար 21, Ին-թիպահ ը Բուհանի 49, Իսթանպուլտա Զօպան Թախսիսի 71, Ինայէթ Խանըն Սէօզլէրինտէն 75, Ինկիլիզգէ Սէօյլէյէն Էրմէնիլէր 82, Իթ-թիստ Էտէլիմ 87, Իֆի Մէշհուր Հայլար 91, Ինկիլիզ Իթալիա 139, Իֆի ուն 165, Իթալիա վէ Ալամանիա 202, Իմանըն Թէմէլի 289, Իշթի-րաֆ ը Հիսս Սէօզլէրի 420, Իլֆ Թէնրիպէլէրիմ-տէն 453, 570, Ինկիլիզլէրին Իգօնուֆիսի 491, Ինկիլիթէրրա վէ Արապ Հիւֆիւմէթի 506, Իման-սըզ Օլմայընըզ 549, Ինթիմաի Մանիլէր 596, Ինթիգամ վէ Աֆվ 497, Իլմ վէ Ալլահ 647, Իթ-թիստ Թարիսին Հուզուրընտա 685, Իանէ վէ Փրօփալանտա 695, Ինսան Ճէսէտինին Ֆիյէթի 613, Իանէ Ճէմի 726:

Լ.

Լօզան Ահտնամէսի վէ Ամէրիգա 26, Լօս Աննէլիս, Փասատինա 41, Լասթիզ 90, 105, Լէֆսիսու Փրօֆ. 168, Լէթայիֆ 188, 204, Լօս Անկէլիստէն 219, Լօզէն Ահտնամէսի 274, Լօ-զէն Ահտնամէսի Լէյի վէ Ալէյիինտէ 283, Լօրտ Պալփուրըն Պէյանաթը 330, Լօզան Ահտնամէսի վէ Մօրկընթօ 347, Լօս Անկէլիս 443, Լիպանան տա Գիթապը 729:

Խ.

Խարալօմպօս Անասթասիատիս 604:

Ճ.

Ճնունդը Մեզմէ 57, Ճնունդ Տօնընըն Մա-նար 805:

Կ.

Կոչ Հայ Ազգին 12, Կէնէ Կէլիյօթ 51, Կէ-տիկ Փաշա Գիլիսէսի 162, Կիւզէլլիֆ 273, Կէնն Նէսլին վազիֆէսի 292, Կիւնահֆեար վէ Խէլաս ֆեար 356, Կիւզէլ Սէօզլէր 492, Կանտինին վէ Գըիստոսըն Եօլու 596, Կէննլէրին Տինի Թալի-մի 596, Կէօնիւլ Եըզմա 683, Կարմիր Խաչ Մէ-սէլէսի 719:

Հ.

Հայաթ Պէրէֆէթ մի, Պէլա մը 17, Հա-նընը Հայրենակիցլէրէ 11, Հավա 38, Հասպ ը Հալ 40, Հայլարըն Սալըսը 43, Հայաթըն Էս-րարը 51, Հապէշիսթանտան 92, Հայվանաթ վէ Պաթըլ Իթիգատ 119, Հայ Ֆալիիր Թահրա Պէյ

171, Հայ Աւետ. Ընկերակցութիւն 177, Հիբքի լեր 184, 198, Հայ Գահրամանկար 193, Հուգուր ը Իլահիյի Հիսս էքմէք 227, Հայ Բարեգործականըն Բափօրքը 236, Հալէպտէ Տօղրու Եօլ 268, Հասէտ 323, Հալէպտէ Բիլիսէ Թալսսիսի 344, Հայ Աւետ. Շարգի Միութիւն Մէնլիսի 386, Հըտսըն Ալթընտան 396, Հիսապ վէրինիզ 428, Հոգիս Ըլլալուգեմ Ես 460, Հիմտիսաւնըն Էսֆի վէ Եէնի Մէսիհի 515, Հըտսըն Վատիսիմտէ Մէյահաք 532, Հայ Աւետարանչական 603, Հանընըն Տիւզմէսի 632, Հանկի Միլլէք լեր Եաշայանագ 650, 669, Հագիգաք Օլան Քըրիստոս 771, Հայաք Օլան Քրիստոս 727:

Ճ.

Ճարապուստան 188, Ճէնէրալ Փանկալօս 249, Ճէվհէրլէրիմիզ 261, Ճավիտ Պէյին Իսթինթաքը 587, Ճէմաաթլարըմըզ Վաըզլարտան Նէ Իսթէր 609:

Մ.

Միսիբեան, Վեր. Կ. 8, Մուհամէրէք Խաբըրէրէի 8, Միս Տէյվիտ 58, Մուհամէրէքտէն Մէքթուպար 66, Միհնէքտէ Մէքանէք 72, Մալարիա 117, Մեծ Պահֆ Միւթալէպարը 131, 147, 163, 180, 194, 211, Մուսուլ Մէսէլէսի 139, Մօտըրնիզմին Խաթաւը 150, Մուհապէթէ Տավէք 155, Միլիօնէր Միսիօնէր 164, Մուսալիֆլէրին Միւֆիւքի 169, Մադֆէրէթին Գուվվէթի 196, Մուհամիթ Գարտաշլարա 207, Մամլէթինա Խաթալսանէսի 218, 653, Մէն Ի Միւսֆիւքաք Նիգամը 246, Մուսօլինի 277, Միլիօնէր Տիյարը 308, Մուհիմ Իհթիյանլարըմըզտան 310, Մէքթալէքտէ Տինի Թալիմ 339, Մէմուլ Օլունմայան Մէսէրքէք 355, Մըսթ Պուզտայ 361, ՄէյտանԵանըյօր 365, Միութիւն Մէնլիսլէրի 370, Մատէն Քէօմիւրի 455, Մուհապպէք Խըտմէթի 509, Մէֆսիգօտա Գաթօլիֆլէր 507, Մանիա 565, Մովսէս Խորեմաշի 598, Մարաշ Հայրեմակցական Միութիւն 601, Միգրօպար Միգրօպը 615, Մասիստէ Մէյվէտար Պիր Կիւն 686, Մէն Ի Միւսֆիւքաք Գանունը 718, Մէսուլ Պիր Էէյէք 790, Մուսֆիյէք 810:

Յ.

Յիսուս Հագըրնտա Շէհասէք 355, Յիսուսըն Գուլլանըլմայան Իսմի 548, Յովսէփի Ունութմայըմըզ 580, Յիսուս Մասալ մը 646:

Ն.

Նիչիւն Քէտէր Զէֆէրիզ 33, Նէրէյէ մի,

Քիմէ մի 88, Նիչիւն Կուսակցական Տէյիլիմ 101, Նորէն Մաուրը 105, Նիր Իսթ Բիլիֆին Բափօրքը 178, Նիւ Եօրգտա Հայաստան 324, Նիչիւն Վարդանանց Տօնը 390, 406, 421, Նամալիմ Քրիստոս 436, Նամալիմ Քրիստոսըն Աթիյէլէրի 451, Նիչիւն Քրիստոս Նամալիմ Տիր 468, Նօվա Եալսօտ Եէնի Եըլտըզլար 629, Ներսէս Շնորհալի 667, Նասըլ Կէօրտիմ 745, Նալէ 585, Նէյէ Ինանըրսըն 791, Ներսէս Լամբրոնացի 795:

Շ.

Շամ Ահմալը 136, 203, 346, 429, Շարգի Միութիւնըն Նըսֆ Յորէլեանը 410, Շամ Խաթապ Օլույօր 459, Շամ Ասըլարը 555, Շէհիտլիֆտէ Միւթէլսասսիս 779, Շիգակօ 789, Շէհիտլիֆտէ Միւթէլսասսիս Պիր Փարթի 797:

Ո.

Ույգու վէ Բիւյա 113, Ունուտուլան Պիր Ճիհէք 395, Ումումի Հարպտա Զայաք 412, Ուրուկուէյ 751:

Ձ.

Զապալամա Գօլէնի 328, Զիւնֆի Պիզիմ Տիր 357:

Պ.

Պօղոս վէ Քրիսթիանըզ 65, Պէյրուքտա Իլմ Ի Իլահի Մէքթէպի 74, Պիր Ալիմ Տինսիզ 81, Պիր Ազ Պէֆլէյինիզ 114, Պրուսանըն Ահմալը 124, Պիր Եաֆթա 132, Պիր Պիլմէնէ 170, Պիզ տէ Էսէֆ Էստէրիզ 285, Պուլուքլարտան Եօգարը 291, Պազը Միսալլար 329, Պիր Դըզ Միւպէշշի 405, Պիրատէր—Պարտար 418, Պունլար Օլտուգնա 423, Պիր Թիւրֆիւն Թէշէֆֆիսի 453, Պէօյիւֆ Պիր Գաթօլիֆ Միութիւնը 488, Պէշաքէք Իշինտէ Միւրշիտլէր 529, Պաշգալար Իլէ Քէտէր Զէֆէնլէր 564, Պիզիմ Բուսիմիզ, Պիզիմ Թրուսիմիզ 581, Պրիանըն Նուքըր 602, Պօսթօն Այնթապլար ֓իֆնիֆի 619, Պէօյիւֆ Բուհլար 696, Պէյրուք Մէքթէպի Վէ Էրմէնի Շակիքսլէր 636, Պէնտէկոստէնին Մանաւը 645, Պէյրուք Հատիսէսի 709, Պէյն էլ Միլէլ ալիազ Միյարը 729, Պաղեստինտէ Հայլար 800, Պիզտէ Եաշայան Ալլահ 807, Պատ. Նագարէք Տաբագնեան 813:

Ս.

Սէլանիֆ Օվաւընըն Իսգարը 73, Սէրվէք վէ Սիրէք 148, Սահրանըն Զամպազլարը 228, Սիւրիատան Պիր Սէտա 294, Սուէյշ Գանալը 312, 327, Սիւրիատա Միութիւն 363, 377, Սիւ-

քիա վե էրմենիկեր 440, Սգուլ ալ Բիլինըն Մե-
գունարընա 485, Սեռային Հիսսիյաթ վե Ախ-
լազ 517, Սոլթ Լէյֆ Սիթի 567, Սիրիա վե Լի-
բանան 670, Սիրիա ալ Ալեքիլեր 671, Սոն Ֆե-
լաֆէտ 693, Սիյասի Ինգիլապաթ 748, 778,
799, 812, Սապրըն Պերէֆէթի 759, Սոն Պահար
Միւսահէպէսի 760, Սէսսիգ Մուհարէպէլեր
794:

Վ.

Վան 10, 25, Վեհապիլեր Փատիշահընըն
Ֆերմանը 235, Վերէմլի Վաթանտաշլար 266,
Վերմէֆտէն Օսանտըմ մը 340, Վարդանանց
Մուհարէպէսի 457, 472, Վազիֆէ Պաշընտա
467, Վիւնիստիւմիւզիւն Գուվլէթի 502, Վեր-
Սիւնն Թերգեան 540, Վարզ վե Իշքիբաֆ ր
Հիսս 563, Վարդանանց Մուհարէպէսիստէն
Տերսլեր 568, Վաղլար վե Ճէմաաթլարընըզ
625, Վարզլարընըզըն Միւսթապէլի 757, Վեր-
Աւետիս Պուկկուրնեան 784, 806:

Տ.

Տիւնեանըն Իւմիտի 3, Տէմիր 6, 23, Տիւշէն
Շափրազլար 21, Տիւնեանըն Նուրը 35, Տիլլե-
րինիգտէն Գօրգուլըն 36, Տէօն Կերի 86, Տօգթ.
Պարոնիկ Մատթէոսեան 263, Տիշլեր Հագգըն-
տա 280, Տօգթ. Փիթէ Զիյաֆէթ 298, Տին վե
Իլմ 371, Տիգգաթ Էտէլիմ 428, Տիւշմէնլերի-
նիգի Սէվինիգ 465, 481, Տօգ. Փիթին Խըտ-
լէթի 483, Տին Ի Իսլամ Իսլահ Էտիլիը մի 538,
553, 561, Տաթ Աղանընտաֆի Թիւրֆլեր 578,
Տէլիլեր Տիյարը 628, Տին վե Ֆէլսէֆէ 663,
Տուալարըն Ճէվապը 712, Տերտիմէնտին Սէ-
տաթ 713, Տիգթաթօրլուզ 725, Տուա 744,
Տիթթօյթտա Քիլիսէ Թախսիի 773, Տուա Հաֆ-
թաթը 808:

Ց.

Ցարլարըն Միւնէվիէրաթը 106:

Բ.

Բուհանի Միւթալէալար 2, Բուսիտա Ա-

Խէր Պիր Մուլսթար Հայաստան 59, Բիւյա Ի-
տի 69, Բիւյայա Հագըրլըզ 97, Բույայա Տաիր
Սիւալլար 129, Բուսիա Ահվալը 138, Բուհանի
Մէմուրլարընըզ 225, Բահնիւմա 264, Բօմա
Իմֆէրաթօրլըզը 292, Բուստա Զիյաֆէթ 369,
Բահնիւմանըն Միւսապագաթը 389, Բահնիւմա-
նըն Հիսապը 402, Բահնիւմանըն Թալէպի 408,
Բիշըրտըն Հիսապը 421, Բուհ Թէպտիլ Օլմա-
մըշ տըր 536, Բուհանի Հայաթ նէ Տիր 577,
Բահնիւմանըն Իսթիգալը 593, Բուհանի Մէն-
պալար 611, Բահնիւմայա Մէֆթուպ 617, Բապ
պըն Խանէնտէլէրի 664, Բէսուլլարըն Փիրի Պօ-
ղոս 775:

Փ.

Փէտէրտէն Թօրնա 115, Փասատիմատա
Վէֆաթ 764:

Ք.

Քիթապ ը Մուգատտէսին նուֆուզը 115,
Քիլիսէ Խաթապ Էթմենին Եօլու 116, Քիլիսէ-
լէրին Իթթիհատը 161, Քրիստոս Թարիլի
Պիր Զաթ 195, Քրիստոս Գըլամ Էթտի 209,
Քեաշֆի Շանըլմըշ օլալարզ 228, Քէսապ Հագ-
գընտա 250, Քիւմին Իշի 257, Քիթապ ը Մու-
գատտէսին Նէշրի 259, Քիթապ ը Մուգատտէս-
տէն 306, 324, 339, 371, Քէմիլէրտէ Խաթա-
լանէլեր 321, Քիլիսէտէ Սէլահիյէթ 353, Քօ-
ֆինիստան Պիր Սէտա 672, Քիլիսէլէրին Իթ-
թիհատը 679:

Օ.

Օլ Ճանի Փէտէր Պէն Իմ 244:

Ֆ.

Ֆարգըմըզ 98, Ֆրանսատա Իշնիլիֆ 121,
Ֆլօրիտա 215, Ֆագիլէթ վե Հիւսն 243, Ֆիլա-
տէլֆիա Սէրկիսի 347, 717, Ֆիրէնկ Իլլէթի
392, Ֆիրէնկ Իլլէթի վե Թէվէրրիւս 408, Ֆըն-
տալմէնթէլիգմին Խաթաթը 425, Ֆրանսա վե
Սիւրիա 459, Ֆրանսա Նէ Օլույօր 486, Ֆիլա-
տէլֆիա 583, 599, Ֆրանսա վե Սիւրիա 733:

